

sonyi ünnepek helyzetét feszült-elutasító állás... a párizsi jártér eredeti kö...

Olaszország... zóit króm-re... A kormánybla... goni kormány... zonosítja magá... tásával.

ot-német leg... jánlatot

A L'Oeuvre... kővetet Hitler... angol-német... esére tett nek... vezet részleteit... a hírrel kap... hogy sir Eric... december 13... titlernél s nem... képviselőjében

hadijelentések... t tegnap déln... én egyik olasz... mellett szét... álló különit... i nagyok, míg... három gyar... 4 tiszt és 9... fronton a re... nek ki.

Rador.) A Ha... 26-án Hallu... etolt olasz ál... én, a Makkab... szinek hivata... rvert, pukákat... oltak, a had... lehetett fel...

vasuti halomba

szaka folya... ham's vasuti... szélhámo... met, a banda... Lazar Bar... ató. Megál... banda tag... fővárosba ér... leörölték a... mikor a CFR... tte a Bucu... an távozókat... ott jegyeke... szállodában... jabb 3 jegy... 30 ellen le... A vizsgálá... stított jegye... 20 millióval... év leforgása

restiben

Ma délelőtt... tén, a st... sz egy fok... tt, hogy a... neví tiszt... ére repült... az aszfalt... ést szenved... sofört kí... m volt, le...

elővetto

ány. Bucu... t a vasuti... colas Mucic... mi tanuló... k. Megál... ádból szár... ngylikossá...

adó E. B.

Pop 16

Telefon: Havonta 110, né... 600, egészé... földre: Havonta... 12, egészé... detések díjazás... KELET az erdei... óság egyetlen p... Cikkek utányou... rás megjelölésével

Dr. Ranasetter Rebert Budapest Diszter 2.1.e

KELET

ESZAKI POLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Budaörsi szerkesztő: Hászegi Ernő, Strada Cobalcescu 52. Vasárnap, 1935. december 29. 5696. EV. TEBETH 3. XVIII. EVF. 289 SZÁM

J. G. Duca

Ma van pontosan két év annak, hogy a liberális kormány első miniszterelnöke jelentős mértékben utazott az uralkodóhoz. Még kabinetfőnöke sem kísérte el erre az utolsó útjára. Két óráig tartott a királyi kihallgatás. Duca optimizmussal teltlen tette jelentést a választások eredményéről és az elkövetkező év munkatervéről.

A vonat, amelynek a miniszterelnököt kellett vinnie a fővárosba, ötven percet késett. A miniszterelnök elindult az egyik mellékvágányra tolaott szalonkocsija felé. Azután előugrott a gyilkos és három lövés másodpercek alatt oltotta ki a miniszterelnök életét.

I. G. Ducának bűnhődnie kellett, mert nagy volt a bűn, amelyet elkövetett. Abban a végzetes tévedésben élt, hogy ennek az országnak a jövője és boldogulása a demokrácia fejlődésétől függ, hogy az alkotmány és a polgári szabadságjogok az ország minden lakójának közkincsét képezik és hogy az öt év nepek harmónikus együttműködése nélkülözhetetlen feltétele a belső egyensúlynak, nyugalomnak és haladásnak.

Duca ezen nagy tévedésé utjába állottak a szárnyait bontogató reakciók. Veszedelemes ellenfél volt, mert tudta, hogy mit akar. Duca tanult a németországi demokratikus pártok összeomlásából és tudta azt, hogy ha szükségesnek mutatkozik, a demokráciát hatalmi intézkedésekkel is meg lehet és meg kell védeni.

Nem fogadott el senkitől sem lelkét a hazafiasságból, mert Bratinau Ionel oldalán járta ki a hazafiasság iskoláját. De tudta azt is, hogy az ország tényleges érdekei és a jelszavak között, amelyet a hiperacionalista demagógia hirdet, nemcsak lényeges különbség, de határozott ellentét is van.

Főlényes intelligenciája, mély nyugati kultúrája és kivételes szónoki és irodalmi kvalitásai messze a magashan felszöktek az egyéniségekben egyre inkább elszegényedő román politikai élet firmamentumán. Meg kellett halnia, mert jót és igazat akart. Politikai öröksége, amelyet vérvével és életáldozatával pecsételt meg, semmitmondó papírrongy maradt, amelyet világsággal kikarriroztak a jobboldali áramlatokat támogató örökösök.

Az egyik gyilkos arra hivatkozott tettének indoklásá képen, hogy Duca 150 ezer németországi zsidó menekült romániai letelepedését engedélyezte. Az erről szóló hír a „Tara Noastra”-ban Goga Octavian lapjában jelent meg, amely szóba a keresztény nemzeti párt hivatalos lapja.

Gogát csak néhány héttel ezelőtt lelkesen tapsolta a kamarában a liberális többség. És egyes liberális miniszterek mindent elkövetnek, hogy a keresztény nemzeti pártot hatalomra juttassák.

Ebből örömeiket ma már nem igen zavarja más, mint a december 29-iki dátum, Duca halálának keserű és szemrehányó lelkiismeretkötő visszatérő évfordulója.

Háboru így, vagy háboru úgy

A francia kamara külpolitikai vitája, még abban az esetben is, ha Lavalnak sikerül megszereznie a jelentéktelen többséget a felvetett bizalmi kérdésben: olyan atmoszféra jelenlétében árulta el, amelyet egyáltalában nem lehet kedvezőnek mondani Laval külpolitikai állásfoglalására nézve.

Hoare bukása óriási visszhangot keltett a francia közvéleményben s a jelek szerint a mérsékelt pártok magatartását is megváltoztatta a népszövetségi alapokmány Laval által önkényesen interpretált felfogása irányában.

A középpártoknak és a radikális szociális tábornak nyílt szembefordulása Laval Mussolini-móton erőfeszítéseivel, kétségtelenül felidézte egy Olaszország által provokálódó és így ellene irányuló háboru lehetőségét, de az is vitán kívül áll, hogy ezek a pártok még egy Olaszország ellen indítandó háboru lehetőségét is elviselhetőknek tartják — éppen az európai béke biztosítása érdekében —, mint azt a Laval-féle taktikát, amely szemellenfértően előnyöket akar juttatni a békebontó Olaszországnak s végső kibátásában a népszövetségi alapokmány morális és anyagi

Duca meggyilkolásának második évfordulója

Tizenhét tábornokot nyugdíjazott az uralkodó

Bucuresti, december 28. A Curentul szerint az ünnepek után azonnal Tatarescu több minisztertanácsban kívánja megvitatni a parlament elé kerülő újabb törvényjavaslatokat. Meg fogják vizsgálni a hadsereg felszerelési programját az új rendelkezésekkel kapcsolatban. Összehívják a liberális párt vezetőségét is, amelyet tájékoztatni fognak a kormányvaslatairól.

A hadfelszerelési illetőleg Tatarescu expozét fog tartani a kérdéssről a különböző hadianyagszállítási szerződések aláírása után. Lehetséges, hogy a nemzetvédelmi bizottság ezt a nagyfontosságú ülést január 20-án tartja meg, amikor esetleg a miniszterelnökön kívül Angheliescu hadügyminiszter és Presan marsall is felszólalnak.

Nyugdíjaznak 17 tábornokot

Az ünnepek előtt az uralkodó aláírta azon 17 tábornok nyugdíjállományba helyezéséről szóló kéziratot, akik 1936-ban betöltik a korhatárt. A dandár- és hadosztály-tábornokok megüresedett helyének betöltése igen fontos problémát képez, amit Paul Angheliescu hadügyminiszter tanulmányozás tárgyává tett. Az ő felfogása szerint előbb az alacsonyabb rangú tisztek és altisztek számát kell felemelni és csak aztán kiegészíteni a tábornokok számát.

Hír szerint azonban néhány kinevezést mégis eszközölni fognak és pedig Uica tábornokot Alimanescu tábornok, a premlitárius oktatás vezérfelügyelője helyébe nevezik ki, míg Economu hadosztálytábornok helyét Alimanescu tábornokkal töltik be. Mindez azonban csak feltételek, mert a hadseregparancs csak néhány hét múlva ül össze, hogy az

értékének teljes alkaknázására tör.

A francia baloldalt és középpártokat ugyanaz a megfontolás vezeti, ami az angol konzervatívokat és a munkáspártot ebben a kérdésben egyébe forrasztotta, hogy tudniillik a szankciók szigorításának elmaradása egyet jelentene az olasz imperializmus gátalan aktivitásával, a népszövetségi alapokmány rendelkezéseinek megszegésével s egy olyan precedens teremtésével, mely a Népszövetség többi tagállamainak is alkalmazhatóra arra, hogy az olasz diktatúrává hasonlós semmibevevéssel akkor és ott kezdhessen háborut, ahol és amikor éppen kedve tartja. A francia képviselők jelentős hányada s a francia közvélemény érettebb része most már bebizonyította látja azt az eddig csak a baloldali részéről hangzott feltevést, hogy Laval békepolitikája, amelyre olyan előszeretettel és indokolatlan önértékeléssel hivatkozik, kétoldalú veszélyt rejt magában: egyrészt a Franciaország biztonságát egyedül garantáló népszövetségi alapokmány sérthettségének aláadását, másrészt a Népszövetség egyenes arculítással megkezdett abessziniai háboru szankcionálását és erkölcsi alátámasztását.

A helyzet kétségtelenül dilemmatikus és minden túlsz nélkül közvetlenül veszélyesnek mondható. Laval külpolitikájának maradéktalan érvényesülése egyrészt Anglia barátságát veszélyezteti, másrészt a felfüggesztési hivatkozási látszik az olasz fasizmus gyarmati háboruját s mindenekelőtt végsőkéig tenné kockára a tagállamok bizalmát a népszövetségi intézményekben.

Az angol és a francia közvélemény, a jelek

ügyben döntést hozzon. Ami az előléptetéseket illeti, január elején nem jelenik meg semmilyen erre vonatkozó dekrétum és valószínűleg áprilisig nem is eszközölnék előléptetéseket a hadseregben.

A párizsi tárgyalások

Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el a román-francia pénzügyi tárgyalásokról, amelyek szerint azok holtpontra jutottak. Hivatalos körök szerint a tárgyalások tényleg megakadtak az utóbbi napokban, de ennek dacára azok végeredménye sikeresnek ígérkezik.

Duca emlékezete

Ma van két éve I. G. Duca halálának. Mivel az évforduló vasárnapra esett, amikor nem lehet gyászistentiszteletet celebrálni, azt ma tartották meg a Duca-család több tagja, Tatarescu miniszterelnök, Bentoiu, Aznavorian és Costel Tatarescu megyei prefektus jelenlétében. A meggyilkolt államférfi özvegye, aki gyengékedik, nem vehetett részt az ünnepségen.

A fővárosban a Viserion-templomban folyt le a gyászistentisztelet.

Az összes lapok megemlékeznek Duca halálának évfordulójáról, méltatva a volt miniszterelnök érdemeit. A Curentul kihangsúlyozza, hogy Ducát mindenki sajnálta, pártkülönbség nélkül. Helye van a román nép történetében.

Vaida ünneplése

Maniu Gyula újév után a fővárosba érkezik, hogy résztvegyen a Mihalache emléktéffel tartandó értekezleten.

Az erdélyi vaida ifjúság újév alkalmával nagy ünnepséget készít elő Vaida Voevod tiszteletére.

szerint, ezzel az alternatívával szemben még egy Olaszország ellen irányuló háboru lehetőségét is inkább vállalja, mert hiszen Olaszország hadizenete nyilvánvalóan végleg megrendítene a jelenlegi olasz rezsim anélkül is megereszkedett pilléreit. Egy olasz hadizenet esetén Olaszország képtelen volna a Népszövetség tagállamainak együttes katonai és gazdasági ellenállását kivédeni, még abban az esetben is, ha Németország felhasználna a számára nagyon s kockázatos alkalmat, szintén háboruba sodródna a Népszövetség tagállamaival.

Laval kétségtelenül tudja ezt s ha külpolitikai aktivitása mégsem ezen a vonalon halad, úgy annak az személyi angazsman lehet csak az egyedüli oka, amelyet annakidején — elég szerencsétlenül — Mussolinival szemben vállalt.

A szankciók szigorítása nélkül Olaszország tovább fogja folytatni az abessziniai háborut s ebben az esetben nemcsak Anglia, hanem a Népszövetség preszírve is katasztrofális csorbát szenvedne. Másrészt, ha alkalmazzák a szigorított szankciókat, lehetséges, hogy a kétségbeesett olasz fasizmus ténylegesen háboruba sodorja Európát.

Egyedüli kiútunk tehát a háboru így, vagy a háboru úgy — látszik. De míg a szankciók szigorításának elmaradása esetén az abesszin háboru a véletlektől elhuzódhatik s ezzel a Népszövetség s főleg Anglia és Franciaország európai befolyása súlyos törést szenvedhet, addig egy olasz hadizenet csak a Népszövetség tagállamainak összefogását s a háboru kirokozóinak végleges letörését, sőt összeomlását hozhatja meg.

VILÁG TÜKRE

A Makkabeusokról

(E. Bickermann: Die Makkabäer. Eine Darstellung ihrer Geschichte. Schocken, Berlin kiadása)

A Talmud csak elvéve és akkor is nagyon szűkszavuan beszél a Makkabeusokról. (Juda Makkabinak még a nevét sem jegyezte fel.) Mintha csak be akarna tétetni a Herodes művét. Ez az idumeus hóhér testileg irtotta ki a Matitjahu ivadékeit. A Talmud a nevüket és az emlékeztüket törölte ki. Évszázadokba tellett míg a Josephus Flavius művének héber nyelvű kivonata, a Josippon újra belevitte a Juda nevét és viselt dolgának ismeretét a zsidóság köztudatába.

Mi az oka ennek a nagy, ennek az engesztelhetetlen ellenszenvnek, amit a Talmud a Makkabeusok iránt táplál?

Az első pillantásra mélységesen, egyenesen megoldhatatlanul rejtélyesnek tesz ez a probléma. Hiszen Matitjahnak és Judának katonái, a Makkabeusok görögnyelven ránkmaradt könyve szerint, az „aszidajoj”, vagyis a chasszideusok voltak. A vidék egyszerű és rendíthetetlenül vallásos népe, szemben a városnak a görög kultúra után bomló hellenistáival. A chasszideusok viszont testi-lelki elődjek a farizeusoknak, akiknek gigászi méretű irodalmi alkotása a Talmud.

E kezdet alapján farizeus-makkabeus testvériséggel vehetnénk számot. Azt várhatnók, hogy a farizeus Talmud felmagasztalja a minden ütközet előtt bőjtölő és köntöst-megszaggatva, bennsőségesen imádkozó chasszideusoknak vezéreit, a Makkabeus családot. Miért tehát a nagy ellenszenv? Miért a Makkabeusok agyonhallgatása?

A nagy rejtély egykettőre megoldódik, ha nem állapodunk meg a kezdet jelenségeinél, hanem nyomon követjük az ortodox zsidóság — hivaták legyen chasszideusnak, vagy farizeusoknak — későbbi kapcsolatait a Makkabeusokkal. Rövidesen megállapíthatjuk, hogy a testvéri viszony muló jelenség volt, nem tartott sokáig. A chasszideusok már Juda Makkabival meghasonlottak. Később pedig áthidalhatatlan szakadékká mélyült az ellentétük.

Matitjahu a vallásszabadságért indított harcot 166-ban a mai időszámítás előtt. A zsidóknak széleskörű vallási autonómiájuk volt a perza uralom alatt és ez az önkormányzat töretlenül fennmaradt az egyiptomi Ptolomeusz- és a szir Szeleukosz ivadékok fönnhatósága alatt is. Palesztina területén a tóra volt az ur. Nagy Antiochusz privilégiuma szerint például Jeruzsálemben csak a tóra előírásainak megfelelő áldozatokat szabadott bemutatni és aki a tórában megtiltott húst vitt be a zsidó főváros falai közé, háromezer ezüstdrachma bírságot fizetett.

A negyedik Antiochusz, akit epifanesznek, földre szállott istennek neveztek az udvaroncái és epimanesznek, örvöngőnek, az ellenfelei, a hellenista zsidó felsőréteg tanácsára megszüntette a zsidó autonómiát. Eltiltotta a zsidókat a zsidó vallás törvényeinek követésétől és a hellenizációs kultuszt parancsolta rájuk. Ez a példátlan, mert cselekedeteiket előírta lelki kényszer először csak menekülésre és rejtőzködésre birta a vallásos zsidókat. A fegyveres ellenállás órája csak akkor tört, amikor a buvóhelyeiken is felzavarták őket. A politikai konstelláció kedvezett a Makkabeus vezérlet alatt álló chasszideusoknak. Antiochusznak előbb a keleten akadt sulyos háboruja, majd trónvillongások következtek. A kicsi Dávid így e kedvező körülmények között megint győzedelmeskedhetett az iromba Góliát felett. Antiochusz 164 tavaszán biztosítja

Az angol és francia közvélemény állást foglal a faszizmus és a fajvédelem ellen

A két nagy nyugati állam lakossága határozottan szembenáll a reakció előretörésével

Bucuresti, december 28. (Az Uj Kelet tud.) A Adeverui párizsi tudósítója igen érdekes tekinetést közöl a pillanatnyi nemzetközi helyzetéről. Anglia és Franciaország a karácsonyi ünnepek előtt mozgalmas napokat éltek át. Politikai válság volt Angliában és Franciaországban. Lemondott sir Samuel Hoare angol külügyminiszter és lemondott Herriot, a francia radikális párt elnöke. Mindkét esemény kivételes fontosságú az európai politika számára. Mindkét nyilatkozó teszi ismét, hogy milyen súlyos álláspontot foglalnak a faszizmus, mennyire sértetlen megállítani a felbomlást és állandó állapotot teremteni.

Harc az idegenek ellen

Itt van mindenekelőtt a gazdasági válság, amely mindent domnálnál. Ebből fakadnak a költészetet, társadalmi és politikai válságok. Soha még olyan lehetőségek nem voltak a mezőgazdasági és ipari termelés fokozására, amellyel elláthatnák a földgolyó összes lakóit. A természetadta lehelet és a technikai fejlődés nyomán megvalósulhatna a nyomor megszüntésének régi utópiaja. Ehez azonban milliók állnak munka nélkül, nincs vége a bukásoknak, deficit mutatnak a különböző termelési és foglalkozási ágakban, a világ mindenütt leszállyalják a fizetéseket s ezeknek természetes következményeként szörnyű a nyomor.

A gazdasági pozíciókért ematt bösz harc folyik mindenütt. Privilegizált embernek tekintik azt, akinek állása vagy egzisztenciája van. Az igazság vad formákat ölt magára. Politikai katonaságok uruguayi szolgálnak arra, hogy embereket megöljessenek kegyerüktől, az emelt vád jogától. Vad udözések forrása lesz az etnikai származás. „Az idegenek”, aki megkeresi kegyeré, vaóságos esélyeket látnak. Idegennek lenni egyes államokban több-kevesbe közjogi veségek márár. Olyan parasztát látnak benne, aki ellen minden eszköz megvan engedve. Ugyanakkor partok keletkeznek, amelyek konarétizálják ezeket a törekvéseket és kizárólag brutális szeszakokra, idegenfaján és küzevesi igerekekre támaszkodó programokat hirdetnek. A faszizmus, a hitlerista fajvédelem, az etnikai arányosság, a chauvinizmus, s.h. azok az „ideológiák”, amelyekkel a gazdasági válság, a munkanélküliséget legyűrni nem tudó szélsőséges reakció téveszt meg a tömegeket, huónosképpen pedig a középosztályt és az ifjúságot.

Az angliai válság

Az olasz faszizmus, amely már nem tart. nta pozíciót az évről-évre fenamozódó de- ittek és a különböző erőforrások kime- ilése miatt, kiutat keresett az Abesszinával való háboruból. Ennek visszahatása voltak azok a politikai válságok, amelyek Angliában és Franciaországban bekövetkeztek. S úgy látszik, hogy az afrikai háború által előide- zett európai kormányváltások terén még csak a kezdetnél tartanak. Baldwin például nem éppen győztesen került ki az utolsó he- tek forrongásaiból. Tekintélyt mélyen meg- tépázták. A támadó félnek a Laval-Hoare megállapodásban biztosított prémium föött felháborodott angol közvélemény kényszerít- tette sir Samuel Hoare lemondását, amely több-kevésbé dskreditálta a Baldwin-kor- mányt. A londoni lapok szerint még nem volt az angol közvéleménynek oly eöteljes és egyöntetű megnyilatkozása, mint aminő sir Samuel Hoare bukásához vezetett. A Bal- win-kormány tulét is ugyan a vihart, de nem hosszú időre. A röviddel eze őtt megválasztott angol parlament meg kellett hogy oadjon egy válság, amely újabb válságok perspektíváit nyitja meg.

Franciaországban a helyzet még nehezebb, amennyiben Herriot ragaszkodik a radikális párt elnökségéről való lemondásához, lehetsé- ges, hogy Lav-1 is vissza fog vonulni. A francia kamara folyóóóin nyíltan beszélnek Laval lemondásának lehetőségéről. Ebben az esetben a francia bepolitikai harcok még éesebbé válnak s a helyzet még kaotikusabb lesz.

De bármennyire is zavaros és aggasztó a

mai helyzet, kétségtelen, hogy vannak orga- nikus megnyilatkozásai is. Sir Samuel Hoare- nak azért kellett lemondania, mert az angol közvélemény úgy vélte, hogy a Laval-ter- vezet, amelyet ő elfogadott, bátorlást je- lent a támadó országok számára és a nép- szövetségi egyezmény megszegésével egy- értelmű. Herriot lemondott a párelnökségi- ről, mert bár Laval külpolitikájának nyit ellensége, a kormány tagja maradt. A radi- kálisok nagy többsége szemben áll Lavallal és szankciókat követel a támadó fél ellen. Ha Herriot ugyancsak hive a szankcióknak, mégis hatalmon tartotta Laval, ez csak azért történt, mert belpolitikai okokból nem tartotta opportunusnak a kormányváltást. Ezek a tények azt bizonyítják, hogy két

0.6 százalékra csökkent a németországi zsidó diákok arányszáma

538 kül- és belföldi zsidó tanul a német egyetemeken

Berlin, december 28. A napokban megjelent hivatalos statisztikai szerint 1934-35 tan- évben a német egyetemeken 89.093 hallgató közül 538 zsidó volt. Ezzel a zsidó egyetemi hallgatók arányszáma kisebb lett, mint a zsidók számaránya a birodalom összlakossá- ga keretében. A zsidók számaránya a főisko- lákon 0.6 százalék, míg zsidók számaránya az összlakosság keretében 0.77. Az 538 zsidó főiskolai hallgató közül 323 külföldi.

A fenti számoknál csak azon zsidókat veh- tük tekintetbe, akik a zsidó felekezethez tar- toznak. Azon főiskolások számát, akik zsidó származásuk 1132-re becsülik. A legnagyobb a zsidók száma az orvosi fakultáson. Itt az arányszámuk 1.2 százalé- k, vagyis kétszer annyi, mint az arányszámuk az összes főiskolások keretében. Az orvosi fakultáson tanuló belföldi zsidók száma 263, a külföldieké 151. Míg az egyetemi hallgató- nók a főiskola; ifjúság 13.5 százalékát ké- pezték az 1934-35 tanévben, addig a zsidó diákságnak 25 százalékát képezték a nők.

Disszidens szervezetbe tömörültek a fővárosban Dem. Dobrescu hívei

Dr. Lupu és a volt főpolgármester harca a bucaresti hegemoniáért

Bucuresti, december 28. (Az Uj Kelet tud.) Dem. Dobrescu, volt bucaresti főpolgármes- ternek, a national taránista párt bucaresti tagozatából való kizárása nem maradhatott következmények nélkül. A párt fővárosi hi- velei forronganak és tiltakoznak úgy Dem. Dobrescu, mint Anghelescu öngy és Al. Protopopescu eltávolítása ellen. Dem. Dob- rescu a national taránista pátr egyik legre-

gibb harcosa, és mint a főváros polgármes- tere, olyan érdemeket szerzett magának, hogy még a párt központi vezetőségének több tagja is felháborodással értesült a fő- városi tagozat határozatáról. A határozatot egyébként dr Lupu hívei provokálák és azt hosszas belső harcok előzték meg, melyeknek eredményeképpen Dem. Dobrescu helyett Lupu dr került a fővárosi szervezetnek élére.

Ez az esztendő jól kezdődik!

A Magyar Színház már újév napján bemutatja és egész héten minden nap játssza a szin- házi év legsikeresebb darabját. Az

ÉRETTSÉGI

Fodor László legkitünőbb darabja, a Vigszínház különleges engedélyével a mi színházunk a pesti előadásokkal párhuzamosan mutathatja be. Az Érettségit nálunk Kádár Imre rendezi, a jobbnál-jobb szerepeket: Fényes Alice, Hermath Jolán, Czoppán Flóri, Kőszegi Margit, Wojticzky Elvira, Báza Eva, Borovszky Oszkár, Tóth Elek, Tompa Sándor, Balázs Samu, Csóka József, Nagy István, Lantos Béla, Örvössy Géza a'aktikják. Az Érettségi egy leánygimnázium életének derűs és könnyes epizódjait mutatja be mes- teri kézzel, ellenállhatatlan humorral és tökéletes emberismerettel. Tanárok és diákleányok örök harcának pompás és hű rajza az Érettségi.

ÖRÖMET CSAK EGY

Marconi VAGY Columbia

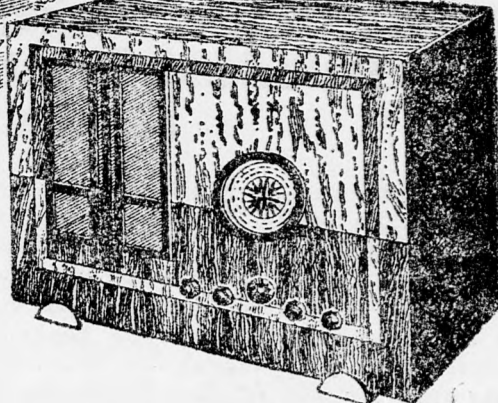
RADIO SZEREZ

Árban és minőségben utolérhetetlen. Kapható az összes szaküzletben.

Az új COLUMBIA vevőgépek a legmodernebb TUNGSRAM csövekkel vannak felszerelve.

MODEL 1936 15-2000 mtr.

Dobrescu a lapok munkatársai előtt kife- lentette, hogy folytatja a politikai akcióját a pártban és a pártért. Semmi és senki nem szakítja el őt a nemzeti parasztpárttól, amely- nek egész lelkét odaadta és amelynek a jö- vőben is szentelni kívánja egész tevékeny- ségét. Kizárásának okai nem felelnek meg a valóságnak. Nem történet az meg, hogy a pártba nemrég belépett fiatal emberek zárják ki őt onnan. Egyébként egyizben már hoz- tak ellene kizáró határozatot; akkor Lupuval együtt zárták ki. Dobrescu hangsúlyozta vé- gül, hogy továbbra is harcosa marad a de- mokráciának.

Dobrescu egyik híve a következőket jelen- tette ki az újságírók előtt:

— Folytatjuk pártszervezési akciónkat a fővárosban. Három kerület: a kék, fekete és zöld alaposan meg vannak szervezve. Most már csak a sárga, fehér megszervezése mar- rad hátra.

— December 29-én gyűlést tartunk a To- más teremben, tiltakozni fogunk a kizáró ha- tározat ellen és Dobrescu Mihalache rendel- kezésére fogja bocsátani egész szervezetünket.

A Zorile azon reményének ad kifejezést, hogy Lupu dr, akit tévesen informáltak Dem. Dobrescu bizonyos gesztusairól és magatar- tásáról, revízió alá veszi eddigi álláspontját annál is inkább, minthogy a jelek szerint poli- tikai barátai nem egészen önzetlenül tétvreva vezették.

VÁSÁROLJON CORVIN FAJBOROKAT és meg lesz legedve

— Gyujtogatás okozta a délafrikai Tábla- hegy erdőtüze. Fokvá:osból jelentik: Kará- csony első napján — mint jelen'ettük — nagy tűz ütött ki a Tábla-hegység erdősegeiben. Két napi sikertelen erőfeszítés után az eső és köd oltotta a tüzet, amit kétség'elenül gyujtogatás okozott, mert az erdő egyszerre 50 helyen gyullad ki.

— Súlyos büntetést kért az ügyész Pieracki volt lengyel belügyminiszter gyilkosaira. Varsóból jelentik: Pieracki gyilkosainak pe- rében Rudnicki ügyész szólat fel, akinek vádbeszéde több órán át tartott. Az ügyész súlyos büntetést kért a gyilkosokra, de békés hangon fejezte be szavait, megállap'tva, hogy csak a két nemzet együttműködése biztosít- hatja az ukránok fejlődését.

— Nagy pánik a Hawaii-szigetek egyikén a Maunaloa tűzhányó kitörése miatt. San- Franciscóból jelentik: A Hawaii-szigetek egyi- kén, Hilo, rendkívüli pán'k keletkezett, mert a Maunaloa-tűzhányó működésbe lépett és a Hilo vá:osától 6 k'loné'erre ért el a láva. 12 repülőgép bombákat dobott le a láva ut- irányába, hogy csatorna létesüljön és szabad lefolyást kapjon a láva a tenger felé.

SELECT MOZGÓ Január 1-i kez- dettel vetíti:

GRETA GARBO

legu'abb slágerét: KARENIN ANNA

Szovjet-Oroszország és Lengyelország a Népszövetség rendelkezésére bocsátják hadirepülőgépeiket, ha Olaszország megtámadja az angol flottát

A desszei főpapság általános támadásra akarja rábírní Hailé Szelasszié császárt. Január közepéig nem várható változás a nemzetközi helyzetben

London, december 28. Desszeben a főpapság arra igyekszik rávenni Hailé Szelasszié császárt, hogy rendeljen el mára általános támadást az olasz vonalak ellen.

Egyidejű párizsi jelentés szerint az egyiptomi mozgókórház orvosai és ápolói a Francia-Szomáliföldön levő Dzsibuti kikötőjébe érkeztek Abessziniából. Kijelentették, hogy távozásuknak a veilik szemben tanúsított lehetetlen bánásmód az oka. Előadásuk szerint más vöröskereszt és misszió is készülnek elhagyni Abessziniát területét.

Lipót belga király újra Londonba érkezett, hogy közvetítsen Anglia és Olaszország között

London, december 28. Lipót belga király újra Angliába érkezett. Tartózkodási helyét a londoni belga követség titkolja s csak annyit mondtak az érdeklődő újságíróknak, hogy a látogatás magánjellegű. A lapok ennek ellenére az o'asz és belga királyi családok közötti rokonsági kapcsolatokra való tekintettel azt a meggyőződést hangoztatták, hogy a látogatás az angol-olasz feszültség lecsillapítására áll kapcsolatban. A Daily Mirror egyenesen tudni véli, hogy a belga király angol látogatásának titkos célja: közvetíteni Anglia és Olaszország között.

A Daily Herald szerint Oroszország és Lengyelország hajlandók Genfben kijelenteni, hogy készek repülőiket a Népszövetség rendelkezésére bocsátani, amennyiben a földközi-tengeri angol haderők ellen olasz támadás következne be.

Egyidejűleg Londonban cáfolják azt a hírt, hogy az egyiptomi angol hadvezetőségnek szándékában állana a libiai határvidéki előretolt állások katonai kiürítése.

London, december 28. Az angol admirális második lordja ma elutazott Gibraltárra. Utazása hivatalos tájékoztató szerint nem áll összefüggésben a Földközi tengeren várható eseményekkel.

„A szankciók szigorítása egyértelmű a háborúval”

Róma, december 28. A Gazetta del Popolo „Európai háború lehetősége” címmel feltűnő cikke közli. A lap megismétli azt az olasz álláspontot, hogy a szankciók szigorítása egyértelmű a háborúval. Az olasz népszaporulat miatt Olaszországnak feltétlenül szüksége van gyarmatokra. Három ut áll Olaszország előtt e célja megvalósítására. Köve'elheti a gyarmatok új e'osztását, de e megoldási lehetőség hosszantartó huzavonával járna, mert a gyarmatokat kezükben

tartó nagyhatalmak nem mutatnak hajlandóságot gyarmatátengedésre. A második mód gyarmatok szerzése azon az úton, amelyen Olaszország a keletafrikai akció megindítása óta halad. E második lehetőség kapcsolatban Anglia felsorakoztatta Olaszország ellen egész Európát és a szankciók további megszigorítását nem ejtette el. Ha a második utat elvágják Olaszország elől, ki fog történi az európai háború. Amelyik fél azután ezt a háborút el fogja veszíteni, annak a háború befejezte után nem is lesznek gyarmatai — hangoztatja a Gazetta del Popolo.

Az Intransigeant római távirata szerint irányadó o'asz körökben a nemzetközi helyzetben január közepe előtt nem várnak változást. Most a hatalmak is egyelőre várakozó állásponton vannak.

Róma, december 28. Sir Eric Drummond római angol nagykövet tárgyalt Suvich olasz külügyi államtitkárral. A nagykövet ma elutazott háromhetes szabadságára Angliába.

Amit minden anyának tudnia kell

Gyakran valóságos kinszenvedés gyermekeknek, akik minden kellemtelen izt és szagot könnyen felfedeznek, hashajtót beadni. A székrekedés azonban gyakori betegség a gyermekeknél. Ily esetekben ártalmatlan, biztos, jóízű hashajtóra van szükség.

E célnak kitűnően megfelel a KOPROL. Koproli kellemes csokoládézú hashajtó, amely a beleket fájdalommentesen, de alaposan kitisztítja, nem okoz görcsöket és hatása biztos.

Tartson otthon állandóan egy doboz KOPROLT!

Önnök garancia a KOPROL név, amely minden csokoládépasztillán, minden dobozon rajta áll.

Árak: 1 drb. 4 drb. 10 drb.
3.— lei 11.— lei 27.— lei

KOPROL

Egyidejűleg az abesszin kormány megerősíti azt a hírt, hogy az abesszinek elfoglalták Abbi-Adi városát a tigris fronton. 20 tiszt, és számos bennszülött altiszt esett el. 100 eritreai foglyul esett. Az abesszinek agzdag zsákmányt ejtettek, többek között 12 gépfegyvert szereztek.

A Havas a tigris hadállásokról szóló jelentése szerint az abesszinek sikerült behatolni a Majtimket—Abbid—Selaclaca—Abbiadi vonalba. E vonalon át bárkákon át léptek a folyót. Az olaszok több napos gyilkos harc után visszafoglalták állásaikat. Az abesszinek vesztesége igen nagy, de az olaszok is nagy károkat szenvedtek.

befejezése után annak résztvevőit minden oldalról szerencsevánásokkal árasztják el és különösen az üzem-alkalmazottak fogadták nagy lelkesedéssel a gyár kisajátítását.

Jómódu családok diákgyermekének messzeagazó kommunista szervezkedését leplezik le Zágrábban

Zágráb, december 28. Messzeagazó kommunista szervezkedést lepleztek le, amelyben jómódu családok közep- és főiskolai tanuló gyermekei is nagy számmal vettek részt. A propagandát széles körben a falvakra is kiterjesztették. Az állambiztonsági közegek a szervezkedés leleplezésével kapcsolatban több mint két száz parasztot is őrizetbe vettek. Ugy hírlik, hogy a legfőbb irányítást a szervezkedés jugoszláviai vezetői a harmadik internacionálé bécsi központjából kapták. Ezt az ügyet hírt szerint a jugoszláv kormány már közelebbről szóvá teszi az osztrák kormány előtt.

Capitol Mozgó

Ma premier!
Az új év nagy világslágeré!

„HINDU LANDZSAS” testvérfilmje:

A szudáni őrjárat

A gyarmati háborúk megrázó izelmei. A zsidó dzsungel és afrikai sivatagok forró levegője! Kémek, hősök, kalandorok misztikus viága. — Két férfi halálos csatájá egy gyönyörű asszonyért. Főszereplők: GARY GRANT, CLAUDES RAINS.

Műsor előtt: Világhíradó és színes vígjáték.

Hogyan sajátították ki zsidó kézből Németország egyik legnagyobb iparvállalatát

Hivatalos indokolás a Simson-üzemek kisajátításáról

Berlin, december 28. Nehány nappal eelőtt megirtuk, hogy a Berlin—Suhlly fegyver- és járműgyártó, Németország egyik legnagyobb fegyverüzemét, mely a zsidó Simson család tulajdonát képezte, kisajátították és állami vezetés alá helyezték. A Simson család tagjait kiutasították, még pedig azzal az indoklással, hogy „törvénytelen nyereségeket” húztak, alacsony bért fizettek a munkásoknak és elhanyagolták a higiéniai rendelkezéseket.

Hogyan semmislül meg egy zsidó vagyón

A Simson család vállalatát már 1934 eleje óta nemzeti szocialista bizalmi férfi irányította tulajdonképpen, a gyárüzem használatában mindaddig a családot illette meg. Amíg végleges döntés történik a gyár vezetésére vonatkozólag, Sautzkel thüringiai csoportvezető fogja ellátni a vezetést. Hivatalos német jelentés azonban tudni véli, hogy Hitler jóváhagyja már azt a tervet, amelynek rendeltetése „közhasznú vállalat” tenni a suhlly gyárüzemet. A hivatalos jelentés hozzátézi, hogy ezzel „végetvetettek a novemberi köztársaságban történt zsidó meggazdagodások egyik hallatlan esetének.” A hivatalos jelentés arról is tud, hogy a Simson cég a versaillesi szerződés következtében bizonyos fegyver-termelési monopóliummal rendelkezett és az „adófizetők terhére hatalmas nyereségeket gyűjtött össze.”

A hivatalos jelentések természetesen nem

fedik a teljes valóságot, sokkal inkább bizonyos dolgok elitakarására szolgálnak. A Simson cég ellen Hitler uralomra jutása óta folyik a leghevesebb harc, amelyben előjártak a rajnavidéki és westfalliai konkurens-gyárak, amelyek minden befolyásukat latba vetették a teljesítő képességben nyilván erősebb Simson-gyár kirekesztésére. A kormány a gyárhoz delegált nemzeti szocialista bizalmi férfit, Keplert bízta meg a „vádirat” elkészítésére, hogy a zsidó gyárosok kezéből ikvegység az üzemet. Miután súlyosabb okokat nem sikerült találniok, rástítotték a gyárüzem vezetőire, hogy olyan üzleteket kötöttek, amelyekről a többi fegyvergyárak tartózkodtak, „hallatlan nyereségeket vágtak zsebre”, „rosszul fizették a munkásságot” (daccára a német munkafront három éve fennálló erős ellenőrzésének és a gyárhoz delegált bizalmi férfi jelentésének) és „elhanyagolják az egészségügyi rendelkezéseket is.” A hivatalos indokolás azt is kísüti, hogy Simsonék „zavaros könyvvetéssel és a számlabélyegeik megsemmisítésével” el akarták titkolni nagy nyereségeiket.

Uj név a régi gyáron
Az új rendelet értelmében a gyár nevének is elitüntették, mely régi zsidó családra emlékeztetett. A gyár új neve: Berlin—Suhlly Fegyver- és Járműgyár. A Simson-művekről elnevezett vasuti állomás nevéét is megváltoztatták. Az állomás új neve: „Bahnhof Heinrichswerk.” A hivatalos jelentés, mely szokatlanul bőbeszédű, azzal fejeződik be, hogy „a harc

A felülmulhatatlan gummicipő

1924.
B. L. R. Co.
Riga

QUADRAT

KÉRJE MINDENOTT AZ UJ

„ADY-DESIR”

HARISNYÁTI!

Két évre elnémul Jehudi Menuchim csodahegedűje

Egy délelőtt Menuchimék otthonában. Hogyan él, hogyan dolgozik és miért boldog családja körében a huszéves ifjúvá serdült „csodagyerek”?

Párizs, december 28. — Ha vár néhány percig, olyan kíváncsisággal lesz része, aminél nem dicsekedhetik eddig újságírók. Meghallgathatja Jehudát, műveltségét és tehetségét.

Ezt az ígéretet egy mozgóképfilm, élénk beszédű emberke tette a párizsi Majestic hotel egyik fejedelmi apartamentjében. Egy mozgóképfilm, élénk taglejtésű, élénk beszédű emberke, a világ egyik legzseniálisabb „gyermek”-ének, Jehudi Menuchim-nek, a csodahegedűsnek apja.

Menuchim karrierje

Tíz évvel ezelőtt beszélgettem vele. Angyalian rózsásaképi, tizenkétéves fiúcska csodálatos szemekkel beszélgetett velem egy rendetlen gyermekszobává alakított párizsi hotel luxus-apartamentjében. Egy tizenkétéves gyerek, akit már akkor Európa és az Egyesült Államok legnagyobb kritikusa, a világ legnagyobb hegedűsének neveztek. Jól emlékszem azokra a töredezt, csapongó gyermeki emlékekre, amikből kiderült, hogy Jehudi tizenéveskorában korábban találkozott először a muzsikával, amikor szülei, akik nagyon szegények voltak, de akk rajongtak a muzsikáért, egyszer elvitték magukkal egy Beethoven-koncertre, mert nem volt kire bízni a kisbabát odahaza. A tizenéveskorában kisfiú pedig nem sirt a koncerten, nem került sor a teljesítményre, amit óvatosságból vittek magukkal az előrelátó szülők. Emlékező szemekkel, kipurult arccal végighallgatta a kétórás koncertet: és szülei boldogságára, elragadtatással élvezte a muzsikát. De ekkor még nem gondoltak azért rá Jehudi szülei, hogy fukból a világ leghíresebb csodahegedűse lesz. Ez csak két év múlva derült ki, amikor egy újabb koncertlevegő után Jehudi mindenóra azt követelte, hogy egy olyan hegedűt vegyenek neki, aminő a zenekar primhegedűse játszott. A szülők hosszasan tépelődés után vettek is neki — egy jatekhegedűt. De Jehudi durrásan csapta szülei a nyakgő hangszert, széphanu, igazi koncerthegedűt akart. A nagyanyának kellett közbejépnie, míg végre négyéves korában bemutatják a kisfiút egy mesterhegedűsnek: Louis Persingernek. Persinger bámulva hallgatta a négyéves csodagyerek játékát, elvállalta tanítását minden fizetség nélkül és néhány év múlva Jehudi már bemutatkozott első koncertjén San Franciscóban. Tízéves korában már világhírű volt. A legnagyobb dírtanúk versengtek, hogy megkaphassák a szülőcsalád.

Bruno Walter diadalmosan mutatja be, Berlinben, Londonban soha nem látott sikere volt, Newyorkban, San Franciscóban száz dollárért nem lehetett jegyet kapni a koncertjére...

De mindez nem Jehudival folytatott beszélgetéseimből derült ki, mert Jehudi akkor még nem is igaz tudott ezekről a sikereiről, hiszen nagyon okos papája megővta a csodagyereket koravénységétől. Ezenkívül két koncertje még ma is olyan csodálatosan nagy esemény az európai fővárosokban, mint volt nyolc-tíz év előtt, amikor még nem egy síhedre népszerű, pehelyzó bajszos kamazs rikatja vonójával a világ leghíresebb Stradivariusát (amelyet a cári család muzseiméből megemertett kincsek közül vásárolt meg néhány művészbarát amerikai bankár, hogy megajándékozza vele Jehudi Menuchim), hanem egy angyalian rózsásbőrű, puffokarcu, zoknis és laktkopánkás csodagyermek.

A párizsi siker

Tegnap este ott voltam a koncertjén, az ötven személyes legnagyobb párizsi koncertteremben, ahol a nagykövekkel, hercegekkel, grófokkal, miniszterekkel és feleségeikkel rakott földszinten és páholyok sorai között, de a zsúfolásig rakott állóhelyeken és karzaton sem lehetett aranyért sem több pótszéket kapni. Ott ültem néhány lépésre tőle a pódiumon és ha ziháló-zikatoló lélekzése, amit a zenekicsallta szenvedés kavár felébbre a lehungy szemmel, fájdalmas arccal hegedül művészből, nem figyeltemet rá, hogy milyen áron születik az a csodálatos muzsika, ami sír-kacag, ujjong és sikoltoz ebből a világhíres Stradivariusból, az hittem volna, aminthogy azt hitte a többi öt ezer ember, hogy önmagától játszik a hegedűje. Nem emberi kéz rikatja ezeket a hurokat, hanem minden technikától felszabadult muzsika szülei a Jehudi Menuchim vonója nyomán. Azán, ha nem hallottam volna az öt ezer ember lelkesedését tapsvihará, azt hittem volna csak éppen önmagának hegedült ez a csodálatos fa a lehungy szemmel, aminthogy azt hitte a többi öt ezer ember, hogy önmagától játszik a hegedűje. Nem emberi kéz rikatja ezeket a hurokat, hanem minden technikától felszabadult muzsika szülei a Jehudi Menuchim vonója nyomán. Azán, ha nem hallottam volna az öt ezer ember lelkesedését tapsvihará, azt hittem volna csak éppen önmagának hegedült ez a csodálatos fa a lehungy szemmel, aminthogy azt hitte a többi öt ezer ember, hogy önmagától játszik a hegedűje.

sápadtan csuklott egy karosszékben, mialatt apja legatottan bugyolálta friss, meleg gyapjupulloverekbe, hanem a muzsika szenvedése, amit nem lehet büntetlenül végélnie olyan művészeknek, mint Jehudi Menuchim.

Menuchim gyakorol

Halkan, hangtalanul nyitja Menuchim-papa a gyakorlószoba ajtaját. Még látom magam előtt Jehudi élesanyjának csodálatos, megdöbbent pillantását, amivel szentségtörő behatolásunkat jutalmazza. Aztán nem látok senkit, csak azt a lehungy szemű, ujjujjra vetkőzött fiatalembert, aki ott áll a zongora előtt, mellette huga, a zongoraművész Hepzibah ül. A sarokban pedig egy jószágos arcú, elmélyedt természetű George Enescu, Jehudi Menuchim barátja és tanára. Izgatottan várom, hogyan folyik a „lecke”? Hogyan „tanítják” a világ leghíresebb hegedűsét? Miből áll az az „utmutatás”, amit tanár adhat egy „csodahegedűsnek”, az az utmutatás, amire tegnap a koncert után azt mondotta a művészszobában Pablo Casals a híres csellóművész, egyszerre ráva Enescu és Jehudi kezét: hallottam, hallottam, hogy mi volt Jehudától és mi ebben a játékban „Enescu”...

Jehudi és Hepzibah az Enescu-sonátát gyakorolják, amit januárban fognak először bemutatni Londonban és Párizsban. Ez lesz a szonáta legelső nyilvános előadása.

Bug Jehudi hegedűje és csilingel Hepzibah zongorája.

Enescu pedig csak ül és hallgat. Nem szól egy szót sem, nem szakítja meg a játékot.

De aztán megakad a játék. Jehudi leereszti a vonóját, Hepzibah keze megpihen a billentyűkön. Pedig nincs vége a tételnek és Enescu sem szól egy szót sem. Mi történt hát? Miért néz olyan várakozó tekintettel a két „növendék” mesterére? Miert nem játszának tovább, amikor pedig minden olyan remekül ment? Legalább is azt hihette a hallgató. De nem, itt valami titkos, szívtől, agytól, észlelő, szívhez-agyhoz-észhez szóló hangtalan közvetítés történt. Valami, amit csak az a három ember érez. De ők érzik mind a hárman, érzik a két művész és érzik a mester. Mert a két várakozó szempár sugara találkozik Enescu pillantásával, aki mosolyogva enged a hangtalan kérdésnek. Odáll a zongora mellé és játszani kezd. Tempókat indikál, akcentusokat poentíroz. „Vontatottabban”, — mondja. Vagy „azt hiszem, ennek a tempója kicsit gyorsabb lehetne”. Ritkán látam ilyen ellentmondás nélkül, ilyen áhítattal figyelni művészt mester szavára, ahogyan figyel Enescu minden mozdulatát, minden akcentusát két zseniális tanítványra. Aztán újra átadja a helyét Hepzibahnak. Jehudi újból kerébe veszi a vonót, újból belekezdnek az abbagyogott tétel ismétlésébe. Enescu pedig mosolyogva bólogat, üti a taktust ökölbeszorított kezével, dudolja a dallamot a hegedű és zongora árnyékában és boldog arccal hallgatja művészek ujjászületeését...

Miert nem érvényesül Enescu?

Ebédnél láttam viszont Jehudát és a Menuchim-családot. Együtt ültek az asztalnál: az apa, az anya, Enescu mester, Jehudi és a két csinos, rózsásarcú fruskalány: Hepzibah és Jeph'tah. Az apa beszél — Enescuval. Arról, hogy Enescunak Newyorkban volna a helye, a newyorki filharmonikus zenekar élén, arról, hogy miért nem menedzseri jobban magát; miért engedi, hogy álművészek elébe kerüljenek és miért nem törődik jobban a népszerűségével, a sikereikkel.

— Nekem nincsen apám, aki ellátja helyettem a „dirty business”-t — mondja mosolyogva Enescu, tréfásan válaszolva az öreg Menuchim egyik korábbi megjegyzésére arról, hogy Jehudit meg kell kímélni mindazoktól a gondoktól, amik velejárói a művészi karriernek. Ezt a „dirty business”-t, ezt a „piszkos üzleti munkát”, elvégzi a papa.

— Nincs papám, aki ellátja a menedzselésemet és nem is vágyódom a dicsőségre. Kielegít maga az alkotás és a munkám és nem is kívánok többet...

Es úgy látszik, ez a szellem nem először szólal meg a Jehudi-család asztalánál és talán van abban, amit most mond Jehudi apja: — Talán igaz a van, Mester. Öszintén szólva, én magam sohasem is érettem azokat a művészeket, akiket lázba hoz a dollár hajszolása, akik tönkre teszik az életüket, hogy gyarapítsák — nem a művészeiket, hanem a —pénztárcájukat. A mi elhatározásunk kész: most befeljük az ideit turné, még elmegyünk Londonba, Madridba. Amszterdamba, január közepé felé vissza Párizsba még egy utolsó koncert, aztán kezdődik a vakáció...

— ???

— Igen. Jehudi két évig nem fog nyilvánosan hegedülni. Két évre visszavonulunk egy

kis családi birtokra Kaliforniában. Nincs több koncertezés, nincs több utazás. Jehudi tanulni fog, olvasni, sportolni és élni világát és mindent éppen most, amikor a hír és a dicsőség tetőfokán áll.

A 20 éves milliomas

Az egész ebéd alatt Jehudi testvéreivel együtt szóltanul hallgatta a nagyok beszédét, figyelő szemmel és füllel leste a szavakat apja és mestere ajkáról és eszébe sem jutott, hogy mint a calád pénzkeresője, maga is beleszóljon a vitába.

Huszéves és világhírű. Serked a bajusza és kamazsora nyult puha, gömbölyű kis angyalarca. Borostás a képe, mert nem borotválkozott: arcát feltörte tegnap este a hegedű. Gyapjuingben és házikabátban sétál a szobákban. Szórakozottan majsolja a körtejét és ünfelelten figyeli a nagyok beszédére. Amikor kezét fogunk, érzem, hogy lányosan puha a keze szorításra. Félnék és szerény a beszéde, talán még félnék, mint volt

Végre itt a segítség!!

JAWOL

az egyetlen biztos hatású szer Reumatikus bántalmak

idegesség, gripa és hűlés ellen

Kapható minden gyógyszerertáron.

1 doboz 3 tablettával Lei 9

tíz évvel ezelőtt.

Ebéd után pedig felvesz egy kopott télikabátot és egy még kopottabb sárgacipőt (esik az eső és sár van odakünn), elköszön a vendégektől és kamazos boldogsággal rohán be a lépcsőn. Odalenn a halban várja egy ugyanilyen rosszul öltözött francia diák: Jehudi legjobb pajtása. Jól megcsapkodják egymás vállát, aztán karonfogva nekivágnak a lucerkos, csatakos Bois de Boulogne-nak, a mindennapi hosszú, hosszú sétára.

Ekkor láttam a legboldogabbnak Jehudát, aki huszéves és milliomas.

SHINHAZ-FILM

A Magyar Színház szilvesztere

Evről-évre megrendezi a maga szilveszteri kabarét a Magyar Színház s ezek az esték mindig is a jókedv, a humor, a csapongó vídamság derijében vezették át a közönséget az ösztendőbből az újra. Ebben az évben is féldiennél és féltenként órai kezdettel megtartja szokásos szilveszter estéjét a színház és teljes feleösséggel igéri, hogy a mostani kabaréesték messze felül fogják mu'ni az eddigieket is. Egész sereg válogatott egyfelvonásos bohózat, hét nagy, válogatott tánc.

produkció, a színház primadonnáinak, szubrettjeinek, komikusainak vadonatúj magán-számai sokáig emlékeztetessé fogják tenni a szilveszteri kabarékat.

Ezuttal is előadásoként tíz-tíz malacot, cukrot, kávét, sznházjegyet sorsol ki a színház a nézők között. A megváltott jegy egyúttal sorsjegy is, tehát mindenki jól őrizze meg és siessen mielőbb megváltani, mert a szilveszteri kabaré mindig is az utolsó zugig zsufolt ház előtt szokott lefolyni.

HETI MÚSOR:

Vasárnap d. u. 3: MOSOLY ORSZAGA. (Olcsó helyárakkal.)
d. u. 6: CSÁRDÁSKIRALYNO.
este 9: ÖNAGYSAGA NEM HAJLANDÓ.

Hétfő fél 9: ÖNAGYSAGA NEM HAJLANDÓ
Kedd fél 9: NAGY SZILVESZTERI KABARÉ, malacsorsóval. (Teljesen új egyfelvonásos bohózatok, tréfák, magán-számok, a legújabb slágerdalok és táncok, az egész ársulat fellépése. 10 malac és számos más értékes nyeremény kisorsolása.)
fél 12: A NAGY SZILVESZTERI KABARÉ ES SORSOLÁS TELJES MEGISMÉTLÉSE.

Szerda d. u. 3: CIGÁNYSZERELEM. (Olcsó helyárakkal.)
d. u. 6: A NAGY SZILVESZTERI KABARÉ ES SORSOLÁS TELJES MEGISMÉTLÉSE. (Rendes helyárakkal.)
este 9: ÉRETTSEGI. (Fodor László legújabb vígjátéka, a budapesti szezon legnagyobb sikere, a Vigaszínház különleges engedélyével. Fényes Alice, Harmath Jolán, Czoppán Flóri, Köszegi Margit, Wojticzky, Börövszky, Tóth Elek, Tompa Sándor, Balázs, Csóka, Nagy, Lan'os Béa, Örvössy a vezetőszerepekben. Rendező Kádár Imre. Premier: éretlet 13.)

Csütörtök fél 9: ÉRETTSEGI. (Rendes bérlet 13.)
Péntek fél 9: ÉRETTSEGI.

Szombat d. u. 5: NAGY SZERELEM. (Károlyi Leona vendégfelhajtásával, olcsó helyárakkal.)
este 9: ÉRETTSEGI.

Vasárnap: HIVATALOS SZINHÁZI SZÜNETHÉTFŐ D. U. 3: TÖRTENNEK MEG CSODÁK. (Az operett első olcsó helyárs előadása) d. u. 6: ÉRETTSEGI.
este 9: CSÁRDÁSKIRALYNO.

Kedd fél 9: CSAKY BIRO LANYA. (Szentimrei Jenő kalotaszegi balladája 3 felvonásban, 5 képből, Kós Károly díszeivel. Előadják a mérai, türei és vistai kalotaszegi parasztszínészek, a bogártelki cigányzenészek részvételével. Bérletszűnet. Premier helyárakkal.)
este 11: KOMM UND LACH! (Jöjj és neved!) A világhírű „Die Meloparodisten” nemzetközi revücsoporthumoros estélye. Premier helyárakkal.)

Szerda fél 9: CSAKY BIRO LANYA. (Mádsószor, rendező helyárakkal.)
este 11: KOMM UND LACH! (A világhírű „Die Meloparodisten” nemzetközi revücsoporthumoros második és utolsó fellépése. Premier helyárakkal.)

CONTINENTAL SZÁLLODA

BUDAPEST,

VII. DOHANT-UTCA 48.

AZ A HELY,

AHOL A JO KÖZÖNSÉG

JÖL ERZI MAGAT.

LEGMODERNEBB SZÁLLODAI KÉNYELEM.

SZINHÁZAK, SZORAKOZÓHELYEK ES A KERESKEDELEM KÖZPONTJÁBAN.

MÉRSEKELT ARAK. GARAGE A HAZBAN.

ROMAN OPERA MÚSORA:

Vasárnap, december 29-én matiné: A szerető este.

Hétfőn, december 30-án: Kisértek.

Keddén, december 31-én este 7 órakor: A Denevér szkeccsbetéttel.

ROYAL MOZGO MÚSORA:

Ma: Cigánybaró. Jókai Mór örökbecsű regénye filmen. 1935-ös év legnagyobb sikere. Újévkor: Kék Duna, fős.: Brigitte Helma, Joseph Schildkraut, Alfred Roda és cigányzenekara. Zeneje Liszt Ferenc Magyar rapszódájából összeállítva.

EDISON MOZGO MÚSORA:

Világvárosi műsor: I. Hegyek leánya. Kalendardofilm. Izzalom, szerelem és dal. II. Fenevadak ura. Cirkuszfilm. Clyde Beatty. III. Paleszceanu. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor. Dec. 26-án, ünnep másodnapján d. e. 11-kor matiné: Piroksa, a farkas és a 3 kis malac. Mesejáték sok táncsal és énekkel.

ארטוה כשר

cukrász, eljegyzésekre, esküvőkre s egyéb alkalomokra rendeléseket a legszebb kivitelben, jutányosan készít, Adler, Str. Dubálarlor 8.

AZ ER

HIVATA

Fiatalk

Salom Aléchem is Menachem Mendel volt. Volt ügynök, ügyvéd, diplomás ember, számos több életében nények kényszerítő tára kösse és mint beus, hősi honfoglalásajában lufmenscsoknak, a talmud Menachem Mendel ess. Mögötte borz pogromok, zsidó Mendel — a ga uti alakja befeljezte tőkrikában, Ausz ráliát. Elő-Azsiába, Pales Menachem Mendel, dekadens Menachem ess. Nincs más ut köttö ott áll mellette jában, abba gyúji a mut emlékei és a Ahogy Ráchel, az kás költőnéje mondja

figyelni kell mint buggya mélyről, mint a szive

A regenerálódás éneki a héber költő az eferdült zsidó volt földi életük a szférákba menekül óhasszidizmus költés dögsgöt — a más rossz és elműk. Az érzek el. Ez volt a messzibb az életől, ségtől! — hirdette lélek menekült a m edő), menekült a m ságba — a szférákba. Ma más idők járnak. Vége a gettó láts letet épít magának ott áll mellette ebb tésben.

Ké tábort áll egy tina: héber irodalom az öregek, a másik öregek még nem btr galuttól. Saul Csern Jakob Kohen és kor régi, ga uti zsidó. Probémák nem ha galuti életének probl rajzolják meg, mely talmudisko'kban. való rettenés közpé nachem Mendel Eur ta'jtalanul, ég és f nem látják, hogy Menachem Mendel te'menek, már nem s kóborog, hanem a f tet.

A másik tábort az tartoznak: Abram S Ráchel, a magyar A Uri Cvi Grünberg. Ők az új, regener élet költői. Verseik nachem Mendel élet roikus küzdelemnek nachem Mendel vé és önmagával, ami Azt a lelki megrázk chem Mendel ét át. a palesztinái rög m Az ut Európá'ó Pale győs. És Palesztina nyosulnak a meg'ér Európátó: Palesztiná trják az új héber kö telt életet rta meg cími époszában. S'onszki versekben életet. A cha'uc élet levés nehézségeit. F meguk is végéltártá S'onszki, Ráchel és

AZ ERDÉLYI WIZO Zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Fiatalok és öregek az új héber irodalom frontján

Salom Aléchem ismert zsidó regény alakja, Menachem Mendel már mindent végig csinált. Volt ügynök, színhámos, kereskedő ember, diplomás ember — minden. Most már nincs több életlehetőség a számára. A körülmenyek kényszerítik, hogy batyuját vállára kösse és mint valami modern Makka-peus, hősi honfoglalásra induljon. Vége a szajtalán luftmenschi életnek, az okoskodásoknak, a talimudisztikus életfelfogásnak: Menachem Mendel új életet kezd. Munkás lesz. Mögötte borzalmas élmények állnak: pogromok, zsidó mézariások. Menachem Mendel — a galuti zsidó élet szimbolizikus alakja befejezte ténykedését Európában, Afrikában, Ausztráliában és székhelyét áttette El-Azsiába, Palesztinába. Új életet kezd. Menachem Mendel, a kifinomult kulturájú, dekadens Menachem Mendel — földműves lesz. Nincs más út a számára. És a héber költő ott áll mellette, serleg van a tarisznyájában, abba gyűji a könnyeit, melyeket elejt a múlt emlékei és a jelen viaskodásai fölött.

Ahogy Ráchel, az új héber irodalom munkás költője mondja:

figyelnél kell most,
mint buggyan elő náta
méryől,
mélyebbről,
mint a szived.

A regenerálódás nehézségeit, fájdalmait éneklő héber költő. A gettóban a költészet az elferdült zsidó élet mentősvára volt. Nem volt földi életük a gettó zsidóinak és ezért a szférákba menekültek. Ezért virágzott ki a chasszidizmus költészete, amely a zsidó boldogságot — a másvilágra ígerte. A jelen rossz és elmulik. Az igazi élet — másvilágon érkezik el. Ez volt a gettó költésze. Minél messzibb az életől, minél távolabb a való-ságtól! — hirdette a chasszidizmus. A zsidó lélek menekült a mindennap kilátástalansága elől, menekült a miszticizmusba, a homályosságba — a szférákba.

Ma más idők járnak. Vége a gettó látszó életének. Új, valóság-életet épít magának Izrael. És a héber költő ott áll mellette ebben a sziszifuszi erőfeszítésben.

Két tábor áll egymással szemben a palesztinai héber irodalom frontján. Az egyik — az öregek, a másik a fiatalok tábora. Az öregek még nem bírtak teljesen elszakadni a galuttól. Saul Cserm'chovszki, Zálmán Saour, Jakob Kohen és kortársaik még mindig a régi, galuti zsidó életet éneklő írásaikban. Problémáik nem haladnak túl a zsidó nép galuti életének problémáikra. Azt az életet rajzolják meg, melyet Menachem Mendel élt talimudisztikus életében, k'városban, kozákoktól való rettegés közepén — amikor még Menachem Mendel Európát országutait járta, talajtalanul, ég és föld között lebegve. És nem látják, hogy időközben a palesztinai Menachem Mendel megváltozott. Szavai értelmesek, már nem szférák homályosságában kóborog, hanem a földön, melynek művelője lett.

A másik tábor az ifjak tábora. Ezek közé tartoznak: Abram Slonszki, Jichak Lamdan, Ráchel, a magyar Avigdor Háméiri, Eliseva, Uri Cvi Grinberg.

Ők az új, regenerálódott, palesztinai zsidó élet költői. Verseikben a tatrajra talált Menachem Mendel életét éneklék. Annak a heroikus küzdelemnek költői ők, amelyet Menachem Mendel végigküzdött a külvilággal és önmagával, amíg Palesztinába érkezett. Azt a lelki megrázkódtatást, amelyet Menachem Mendel élt át, amikor kifinomult kezét a palesztinai rög megműveléséhez kezdte. Az ut Európától Palesztináig nehéz és görnyögős. És Palesztinában új nehézségek toronyosulnak a megért zsidó elé. Ezt az utat Európától Palesztináig és a palesztinai életet írják az új héber költők. Ezt a valósággal feltételezett életet írta meg Jichak Lamdan Mászadá című eposzában. Ez éneklék Ráchel és Slonszki verseikben. A megváltozott zsidó életet. A chaluc életét. A zsidó munkásság, a héber nehézségeit. Ezek az új héber költők megújították a regenerálódás útját. Slonszki, Ráchel és Jichak Lamdan Orosz-

országból, orosz zsidó kultúrával és világ-szemlélettel kerültek ki Palesztinába és beálltak az országépítők sorába.

Atétek a chaluc belső lelki átváltozását és nem tagadták azt meg soha. Míg az újak egy másik csoportja csak rövid ideig maradt hű a zsidó regenerálódáshoz. Grinberg, Háméiri és az orosz zsidó lett Eliseva csak rövid ideig maradtak hűek a zsidó regenerálódáshoz. Grinberg, aki „Munkásregiment” című versében még a munkásregiment katonáinak sorába masiroz, 1929-ben, az arab zavargások után megtagadja és háttal fordít a zsidó munkásságnak. Visszaér régi, galuti énjéhez és csupán formailag jelent újat a palesztinai, új héber költészetben.

Avigdor Háméiri, a Magyarországból Palesztinába sármazott héber költő igazán sohasem tartozott „a munkásregiment” katonái közé. Hogy mégis az újak közé számították, az eredeti hangja és néhány kivételes írása miatt van. Grinberg és Háméiri rokonlelkek a költészetben. Folytatják a letűnt zsidó világ dekadens irányát — héberül. A lényeg ugyanaz, csak a forma más. A forma — Uri Cvi Grinberg és Avigdor Háméiri ősi, profétikus kifejezése, amely biblikus gyökérrel külön nivót jelent az új héber költészetben.

Hozzájuk tartozik Eliseva is. Eliseva 1924-ben került ki Palesztinába. Orosz származású lány, akit elszakítatlan kötelességek fűznek a zsidó néphez. Ő a modern Ruth, aki otthagyta moszkvai szüleit — any-

ja ir asszony —, otthagyt mindent és megtanult héberül, beállt az új héber irodalom hordozói közé. Finom lírájával, oroszos hangulataival külön szint jelent az új héber költészeben. Hangulatos, lágy tónusú írásaival megtalálta az utat ahhoz a polgári réteghez, amely Palesztinában is megmaradt annak, ami a galutban volt.

A két tábor, az öregek és fiatalok tábora, két héber irodalmi folyóirat köré csoportosult. A fiatalok a Steinmann és Slonszki szerkesztésében megjelenő Kötibum, míg az öregek a Mészari című folyóiratot adják ki. A két lap irányzata lényegesen különböző. Az egymástól és a világnézetű harc az első időkben erősen ki volt élesedve közöttük. A Kötibumisták az új héber irodalom feladatává a világirodalomba való bekapcsolódást tették. A palesztinai héber irodalom nem szabad megtartsa provinciális jellegét, hanem tartalmilag bele kell kapcsolódnia a világirodalom fejlődésének volnába — mondták a Kötibumisták. Míg a Mészariisták azt tették az új héber irodalom feladatává, hogy a zsidó életet, a palesztinai és a galut zsidóinak ezerszer megírják, de kárpóthatatlan tragikumukat életük írják.

A két tábor harca idővel ellankadt. Az irodalmi vitába döntő hatással fog beleszólni a palesztinai zsidó ifjuság, amelynek sorából kiemelkedik majd az új zsidó költő, aki önmaga életét keresztül találja meg az utat a világirodalom felé. Végeredményben a héber költők alkottaik között azok bírnak jelentőséggel, melyek a zsidó életet tárgyalják, bármily formában, legyen az Bialik Mátmídja vagy Lamdan Mászadája.

Mint bárhol a világon, Palesztinában is a polgárság és a munkásság kialakulásával mindkét csoport megtalálta a maga irodalmi kifejező formáját. És ami ezzel együtt jár,

kitermelte a maga életének költőit. A fejlődő palesztinai zsidó polgárság megelőlegezik a formai forradalommal. A palesztinai héber irodalom igazi forradalmárai azonban, Slonszki és társai is eljutottak a palesztinai zsidó polgársághoz. Ha nem akaruk teljesen elnémulni, kénytelenek voltak formai térre vinni a vitát. Ugy a héber irodalom polgári írói, mint azok, akik mint a zsidó munkásság költői indultak, megrekedtek utközben. A palesztinai kibuc és nem kibuc ifjuságra vár, hogy a formai háborúra pontot tegyenek és új irányt mutassanak a héber költészet fejlődésének.

A Palesztinában talajra talált zsidó tömegek nem bírtak teljesen elszakadni Európától. Még az egészen fiatal irógeneráció művein is megérződik és végigvonul a múlt. Mint fekete árnyak kísérik a zsidókat a gettó emlékei. Országépítés közben, a munka izsátságával a homlokon felelevenednek a régi napok, a galuti zsidó élet napjai. Kísért a múlt.

Mászadá várának védelme közben hosszú kar fonódik az építők fölé és megtámasztja a sereget.

Lánc flúzdók,
lánc fonódik,
láng a lángról,
szikrát hódít,
száll a szikra
ágról-ágra,
vén apáról a fiára,
fonódik a lánc.

Az emberek szájában még ott van a galuti ize. Hiába is akarának Lamdanék elszakadni a múltól, mikor ez a múlt — gettó, pogrom, chéder, beszemredes — hálóijával körül-fonja az új életre indulókat és megállás-kényszeríti őket. (a. h.)

CHEDERA

(Egy biluista naplójából)

Tavasszal, közvetlen Pészach után mentünk fel először Chederát megnézni. Egy parasztszéken ur azunk. Es este elindultunk el Jaffából. Petach Tikván megbeszéltek, hogy náluk maradjunk és nem megyünk arra a helyre, ahol a ház veszedelme vár ránk. És utközben is, egy fügefá árnyéka alatt, Nebi Szemonnál találkoztunk nomád törzsek követivel, akik egy patokot kerestek és gunyolódni rajtunk, még mocsaráinkon. De nem halgattunk rájuk. Egész éjjel utaztunk és csak másnap, éjjel felé térünk balra, arra az útra, amely célunkhoz kellett hogy vezet. Bennünket. Szemeink a horizontot nézték, keresték Chederát.

— Ez Chedera — szólalt meg a kocsisunk és újával valami sötét foltra mutatott, amely egy domb tetején emelkedett ki.

Szívünk megdobbant. Ez az a hely tehát, ahol életünk s népünk jövőjének fonalát fogjuk továbbközni. Egy kis dombocskán előtt mentünk el, átgázoltunk egy vízmosáson, Chedera határán. Beléptünk az elmoscsarasodott völgybe és zöld fű friss illata szállt felénk... Judában, ahonnan jöttünk, a fű már száraz és fonyadt volt.

— Milyen szép és kellemes ez a hely! — kiáltottak fel újjongva.

— A ti földetek az a vízmosás, amelyen átjöttünk, a ti területetekhez tartozik — mondta a kocsis és ajkain egy gunyos mosoly ült.

Szívünk összehúzódott. „A mi földünk” — mit jelentett a guny ez az ember ajkain? Kivevő bennünket? A guny árnyéka, ami a beszéző arcán végigvonult, eltűnt és komoly szóval, a gond és félelem hangján folytatta:

— Ezek a völgyek mocsarak. Ez itt a legkisebb Chedera mocsarai közül, nagyobbak, mélyebbek és szélesebbek vannak észak meg nyugat felé. Összegyűlt bennük az esők meg a források vize és csak a nyár végén száradnak ki. Belőlük jön a ház. Petach Tikvánban és Zichron Jakób közelében is vannak mocsarak, amelyekből házak szál fel, de ilyen mocsarakat sehol sem találunk Jerszó Hómalan kívül. Hordozzák körül szeméiteket: n'csenek falvak az egész völgyben. Az a cserkesz falu, ami földetek határán volt, el van hagyva, lakói mind halottak ők ma-

guk is, csak néhány nyomorék maradt meg.

— A pusztá lakói számunkra nem bizonyítanak semmit! — kiáltottuk szomorúan és elkeseredve.

— Talán... — válaszolta a kocsis és rávágott lovára...

Nyár volt. A földön nem dolgozhattunk, mivel még nem volt felosztva. Házakat sem építhettünk: nem volt még építési engedélyünk és a kormány igekezett megakadályozni a kiadását. Cezáriából minden lépésünket figyelték.

Egyelőre az építőanyag előkészítésével foglalkoztunk, köveket gyűjtöttünk és fát rendeltünk Jaffából. Bárkában hozták a tengeren a chederai partig és onnan tevéken hozták... De többnyire egyenként vagy csoportokban keresztül-kesul jártuk birtokunkat, hogy megismerjük. Unnepélyes nyugtalansággal, amit csak azok ismernek, akik — mint új emberek — Palesztina egyik új területén akarnak letelepülni. Nappal sétáltunk, éjszaka örködtünk telepünk fölött és ámodoztunk... Barakjaink körül összegyűlt éjjel a telep ifjuság és jöttek vendégek Jaffából meg a kolóniákból is.

Es ez az ifjuság eleven volt, vidám, jókedvű, tele reménnyel és bizakodással. Es az éjszakai gyönyörűek voltak, az égbe tiszta, majdnem világító. Csillagok milliárdjai ragyogtak, amikor nem is volt holdvilág. Es telihód idején egészen fehérek voltak az éjszakák. A holdfény és a nyugalom mámorító volt. A levegő tiszta volt és hűvös és fejrissített bennünket a nappal égető hevétől. Es köröskörül a végtelen messzeség, tele árnyakkal, egy csodálatos hűvös árnyékkal, mely valami varázslatosat terjesztet maga körül... Es az összegyűlt hangja, a kacagás és az újjongás messzire hallatszottak. A vidék, mely sok száz éven át álomba volt merülve, újjáébredt.

Kik ezek, honnan jönnek és mi hozza őket ide? Es az újak beszélnek és viatkoznak, viatkoznak és jósnak. Az egyik látja felépítve Chederát és ime új országunk egyik központja, egyike a gyönyörű parti városoknak. Es az a Chedera a keleti határtól egész a tengerig terjed. A paron egy nagy kikötő

van, élénk forgalommal. Tárt karokkal fogadja a föld minden részéből jövő hajókat. Ott a homokdombon, amit mi aranyhegynak nevezünk, van a városi színház, az egyetem, a népkönyvtár és a muzeum. Ott a völgy mélyén, ahol most a nagy mocsár van, kertek vannak, parkok a nagyoknak, játszótérek a kicsinyeknek. Egy másik a jövő távoli napjaiban Chederát csak mint falut látja, mint nagy, hatalmas falut és körülötte zsidó falvak tizei és százai... és onnan buza, tej és méz megy az ország összes városainak és gyümölcs az egész világnak. Es a harmadik új gazdasági és társadalmi rendről álmodik: ez az új ország meg fogja oldani a tőke és a munka közötti zavarokat.

Es a negyedik, a chevára, a nőkérdésről álmodozik: a zsidó nő a zsidó országban fog fogja emelni a szabadság zászlaját, az egyenlőség zászlaját mindazoknak, akik emberi arcot hordanak.

Es a következő, egy az országban születendő új zsidó nemzetet jósol, amely saját zsidó alakjában fogja egyesíteni a zsidóság hagyományait, a legfontosabb európai értékekkel...

Almok, remények, bizakodások... de vannak viták is; és ahogy a vita heve mindannyiunkat átfogja, kitor kereti közül és harcát vesz. A vitatkozók felugrálának helyükről és a kiáltások felébresztenek minden alvót. A vészhang messziről csattan Efraim hegyén, mintha az egész ország fel lenne ébresztve ezektől a kiáltásoktól. Es a római is, ez a vad gonosztevő, miközben a mocsár felé megy, megáll egy pillanatra és a lármázó idegenek felé fordítja a fejét: Mit akarnak ezek itten?...

Dr Mirjam Scheuer Erdélyben. December 26-án, csütörtökön déuán Tim'soarára érkezett dr Mirjam Scheuer, a csehszlovákiai Wizo kiváló vezetője. Mirjam Scheuer a legjelesebb cionis a előadó és szónokok egyike, aki a propagandát és szervezőmunka terén valószínűs iskolát teremtett az európai Wizóban. Mirjam Scheuer az erdélyi Wizo meghívására érkezett Tim'soara, ahol három napon át kiképző tanfolyamot rendez az erdélyi Wizo-csoportok vezetői részére a propagandát és szervezőmunka ki-mélyítése céljából. A tim'soarai tanfolyamon nagy számban vesznek részt a Wizo-csoportok vezetői.

A Kineret dálnoka...

Ismeritek-e a bibliai Ráchel életét? Érté szolgált a patriarcha Jakob kétszer lábán házában. Alakja biblikus fátó vonja körül és szemében mély szomorúság tükröződik.

Bét Lechem mellett, az Efrat felé vezető úton, ha karaván halad el, szent remegés lesz urrá az embereken: itt nyugszik a bibliai Ráchel, akinek jajgató hangját magába szívja a dimenzió nélküli pusztaság, amint siratja gyermekeit az éjszakában.

A bibliai Ráchel sorsa fonódott a palesztinai munkásság életének ékeise életébe, Ráchel B. ovstein — az Oroszországból 1909-ben Palesztinába telepedett Ráchel életébe.

A Kineret mellett nyugszik a teteme. És a kívívizű Kineret ezerhangú dalosának sirját a munkásság ezrei keresik fel halálának évfordulóján.

Ráchel B. ovstein, a zsidó munkás költő Oroszországban született. Középkorúinak befejeztével a moszkvai festészeti iskolára iratkozik be. Moszkvában kerül össze tegelőszőr cónista zsidó diákokkal, akik Palesztináról és cionizmusról beszélnek neki és Ráchel levonja az egyenes konkluzióját: a cionizmusnak — beáll az első chalucok sorába. "Akkor már ismert neve volt az orosz irodalomban, de ő hátat fordít a galutnak és kihajózik Palesztinába, ahol a Chana Maisel gyermekiskolájában a gyermekek beszélgetéseiből lesi el azt a csodálatosan szép és egyedülálló héber nyelvet, amely verseiben végighúzódik. Apró karcolatai jelennek meg a palesztinai lapokban és ezeket a karcolatokat és apró verseket úgy vártuk mi, akik akkor Ráchel tisztelői voltunk, mint valami messiási ígétet — mesélik a daganiai béli öreg kibucnyók — mert ezek az írások a mi apró vajudasokkal teli életünkéről szóltak". Abban az időben még a palesztinai munkásság első küzdéseit élte. Mindenütt kezdet volt, a teremtési akarás lázas lüktetése: kezdet. És ekkor Ráchel, akinek há a mögött kifinomult, tradíciókkal rendelkező kultúra van — már éli a palesztinai munkás életét. Milyen távol van az oroszbi zsidó lett Eiseva költészet a rácheli költésztől! Ráchel maga egyszerűségével és beő finomságával élő tsgadása a történelemnek, mintha azt mondaná: nem igaz, hogy nincs zsidó munkás, nézzétek: zsidó munkások vagyok és véremmel épitem az országot!

Ráchel sokáig élt a Kineret melletti kibucban és verseiben örök hűséget esküszik a Kineretnek.

1931-ben halt meg Ráchel.

Ha'ála előt írta az alábbi verset:

Jó lett volna,
ha a napok nem így mulnának,
ugy kellett volna,
hogy a napoknak fénye legyen
tompá,

talán, ha a hajszók
pirtalanok lennének,
talán, ha nem lenne
kékebb fénye
a fénynek
Kineret partján...

de amikor munkára kél az ember,
jó a veriték,
ami végighúzódik arcán,

jó kövérbe rakott
széna tetején,
figyemes szívvel
figyelni, miként
buggyan elő nóta
mélyebbről, mint a szived,
jó látni, hogy
tör magának utat a zöld víz
a föld beléből
jó, hogy lehet
az ember békés, magányos,
mikor annyi a dolog
most,
aratósnak idején,

ha nem lenne
sejtem a Kineret,
mint zongora
szines...

Az ukrainai véres pogromok idején visszatért Ráchel a galutba és segített az árván maradt zsidó gyermekeknek felejtetni. Testét és lelket örl munkával és gondoskodással kergette el a bánatot a pogrom áldozatainak élete fölül.

Betegséget szerzett magának és betegen került vissza Palesztinába. Hosszu hónapok töltött betegesen a telavivi Hadassza kórházban. Betegágát körülvétték barátainak szái, de a feléje áramló szeretet sem bírta visszatartani az életbe.

Sirja fölött David Simonovic mondott gyászbeszédében Ráchelt a palesztinai munkásság első költőjének és a zsidó munkás költészetének alapvető alakjának.

kasság első költői szavának aposztrofálta. Nem a palesztinai zsidó irodalom, hanem a palesztinai munkásság az ő életének első szava... Ami megkülönbözteti őt mindenkitől az új héber irodalomban: az élete; küzdelmek, amelyek végighúzódnak finom hangulatu verseiben. Az a sejte mes és mégis világos, öntudatos hang, az a belső muzsika, ami szonátát ad sorainak.

Halálának harmadéves évfordulója alkalmával Ráchel Kacnelsohn, Berl Kacnelsohn, a munkásság hűga irt róla nagyobb tanulmányt, amely a H. sz. adrut kulturaközpontjának kiadásában jelent meg.

Ráchel hosszabb ideig élt Daganian Gordonnal együtt, akinek meghitt barátja volt. Versein és világszemléletén mély nyomot hagyott a Gordon tolsztojanusi élet. és világszemlélete, zsidósága és rendíthetetlen hite az emberben és a zsidóban.

Hosszu évszázadokon keresztül egy fogalom kiesett a galuti zsidók szótárából: a szülőföld fogalma. Molede: — így nevezik ezt héberül. Ennek a fogalomnak szerzett rehabilitációt a chaluci eszme és ezt a gondolatot hirdette Rachel. Vérrel és izzadságyönggyel építi a zsidó munkás zsidó tömegek szülőföldjét és Ráchel a maga galuti szomorúságával maga is végigmegy azon a processuson, amelyen chalucok ezrei mennek végig. Innen van, hogy nevét egész Palesztinában ismerik és írásait széles körökben olvassák. Verseit napi munka után, a kvuca szegényes kereteiben írta és bennük tükröződik az első chalucok minden fájdáma és harca az élettel.

"Eposzokat nem zengtem neked országom, hősi dalokban nem dicsértem neved, csak fájtultetek kezeim, csak utat tpostak lábaim szőlőkertek; és mezők barázdán..." írja Ráchel egyik versében.

Es ez talán sokkal nagyobb tett, mint époszt írni.

Ráchel a maga életével valósította meg az eszmet.

Csak a mult, a visszatérő galuti élet, a szomorú kisvárosi zsidó mult tér vissza arnyékként Ráchel életébe és önt melankoliát sorába.

Az ellentétek országa

Erec Jisraél az egyetlen használható összekötötés a déli Afrika és az északi Eurázia között, egy keskeny zöld földszáv nyugati vízmegei és kelet pusztái között és ezért ősdök óta minden délről északra vagy északra délre igyekvő növény-, állat- és embercsoport vándorútja volt, átvonulási területe millió madárnak, három ország találkozása Afrika, a földközéptengeri országok és Ázsia között, hadiútja minden hódítóknak, Szargontól Napoleonig és ezután.

Már ebből, a tenger meg a pusztá, észak és dél közti tő összekötő helyzetéből következve, két olyan, egymástól aszjúkban különböző kontinens, mint Afrika és Eurázia összekötőjétől, Palesztinát egy-egy egészen különleges problémáikkal lehet várni. Valóban itt három világ, az indo-afrikai, a földközéptengeri és az ázsiai-szibériai zóna elemi kapcsolódnak egymásba, mint valami fogaskerekek. Olyan területek állatai és növényei, melyeknek központi területei félgömbnyi távolságra fekszenek egyik a másiktól. Szibériai prémesállatok isznak itt azokból a folyókból, amelyekben krokodilusok süttetik magukat a napon néhány évizeddél ezeltől.

Eszakon egy közel 3000 m magas, esőben gazdag, majdnem egész éven át hóval fedett hegység, délen nagykiterjedésű steppek, amelyek a legszárazabb lakott területek közé tartoznak. Nyugaton az erős állandó szelek által majdnem szakadatlanul korbácsolt tenger, keleten a kb. 1000 m magasán fekvő mozdulatlan pusztá, melynek terjedelme és éghajlata befolyása alig kisebb, mint a tengeré. Itt lehetett valóban az a szünie y, ahol széváltak a vizek a szárazföldekről.

Es ezután egy nagy hasadást vonult végig a földgolyón, mint egy megrepedt agyagkorsón, amelyik északon a Kaukázustól Észak-Ázsián és Afrikán át majdnem a Fokföldig terjed. Es ez az árok pont Palesztinán vonul végig és itt éri el legnagyobb mélységét. Palesztinában van egy völgy, melynek alja 400 m mélyen fekszik a tenger színe alatt és kétoldalon 1400 m magas hegyzánok határolják — egy a világtól teljesen izolált trópusi khatlan, saját éghajlatát, saját geológiai formációkkal, saját növény- és állatvilággal, kihalt ősfarmák maradványaival, amelyek mint

Richard Beer-Hoffmann:

A Dávid-trilogia

A hetven felé közeledik Richard Beer-Hoffmann, osztrák zsidó költő, aki Hoffmannháza mellett legjelentékenyebb képviselője volt a bécsi neoromantikának. Szinte csodálatos, hogy közel negyven évre visszatekintő írói pályája alatt Beer-Hoffmann csak néhány verset, drámát és novellát írt. Ha csodálatos a türelmet a nemrégiben elhunyt Wassermannál, aki huszszor-harmincszor is átírta művét, még inkább meg kellene csodálni az írói övtosságnak, meggondoltságának szokatlan jelenlétét Beer-Hoffmannnál, aki egy sort sem írt le, amíg ez az idővel ki nem próbálta íróasztala fiokjában. Viszont az a kevés, amit az irodalom kapott tőle, felér akármelyik gyorsan dolgozó és népszerű író művével. Első drámája a Graf von Charolais remekmű; problémaköre, kifejezéseinak szilárdsága a legmodernebb. Egy-egy verse, mint például a Mirjam átító dal a német líra legszebb termékei közé tartozik. Bennünket Beer-Hoffmann különösképpen azért érdekel, mert írói munkáinak fő lelki tényezője zsidósága és ezt a faji érzést, anélkül, hogy valaha is agitatórikus cérra használta volna ki, a legművészebb formák között valósította meg.

Richard Beer-Hoffmann egy zsidó trilógiát akart írni és ennek előjáró kötete a Jakobs Traum-ja volt, amely pontosan harminc évvel ezelőtt jelent meg. Harminc évig kellett várni, amíg egy újabb kötet jelent meg: a Der Junge David (Fischer Verlag, Berlin). Igaz, Beer-Hoffmann saját bevallása szerint tíz év alatt e drámai művén egy tolvonást sem ejtett, de ezalatt a tíz év alatt érlelődött benne a mű a művészi alkotások minden titkozatoságával. Közbe-közbe részletek jelentek meg a trilógia többi kötetéből is: a König Davidból és Davids Todból, ta én gyors egymásutánban — mondjuk tíztizenöt éven belül — megjelenjen a további kötetek is. Egy-öre csak a Punge David van készben, hét képbén és közel háromszáz oldalon.

A színmű egészen új felfogásban íratott. Nincs benne szó a közhelyszerű Góliát-győz.

lóm kiesett a galuti zsidók szótárából: a szülőföld fogalma. Molede: — így nevezik ezt héberül. Ennek a fogalomnak szerzett rehabilitációt a chaluci eszme és ezt a gondolatot hirdette Rachel. Vérrel és izzadságyönggyel építi a zsidó munkás zsidó tömegek szülőföldjét és Ráchel a maga galuti szomorúságával maga is végigmegy azon a processuson, amelyen chalucok ezrei mennek végig.

Innen van, hogy nevét egész Palesztinában ismerik és írásait széles körökben olvassák. Verseit napi munka után, a kvuca szegényes kereteiben írta és bennük tükröződik az első chalucok minden fájdáma és harca az élettel.

"Eposzokat nem zengtem neked országom, hősi dalokban nem dicsértem neved, csak fájtultetek kezeim, csak utat tpostak lábaim szőlőkertek; és mezők barázdán..." írja Ráchel egyik versében.

Es ez talán sokkal nagyobb tett, mint époszt írni.

Ráchel a maga életével valósította meg az eszmet.

Csak a mult, a visszatérő galuti élet, a szomorú kisvárosi zsidó mult tér vissza arnyékként Ráchel életébe és önt melankoliát sorába.

egy antikváriumban, megmaradtak itt az idők minden változása mellett, a természet egy hatalmas trópusi szabadtéri muzeuma: a Jordánvölgy, amelyen a zsidók Kansánba való bevonulásokkor átmentek. Es ez az árok legmélyebb, 800 m mélységet elérő helyén egy mindenféle ásvánnyal 25 százalékon felül telített, nagy tö fekszik, ólom súlyú hullámvéréssel, egy igazi ha áló, melynek maró sóoldatában minden egykori élet kihalt: a Holttenger.

Palesztina élete is olyan változatos, mint amilyen a földje. Forró napokra jég hideg éjszakák következnek. Izzó szirokkós napok szélcsendjébe rohanó vihamadarak gyorsaságával törnek be a rossz idő ciklonjainak fekete felhői és órák alatt fokok tucatjaival sülyeszitk alá a hőmérőt. Völgyek, mik ki-lenc hónapon át olyan szárazon fekszenek, mintha az özvönvítő óta nem érintette volna őket nedvesség, valahonnan, láthatatlan távoból lecsapó felhőszakadások által olyan hirtelen és meglepő-ésszerűen telnek meg vízzel, hogy embereknak és állatoknak nincs idejük a sziklákra felmászni, hanem elragadják őket a zúgó ár. Nedves ócsáni szelek, lát-szólag reménytelen csupasz kőekre minden éven virágok riviera pompáját varázsojják, Palesztina híres tavaszát, de egy reggel meg-indul keletről az égető chamszin és a mező rövid idő alatt úgy néz ki, mintha fel lett volna perzselve. Az áprísiiban is hóval fedett hegyek simezőiről a Tiberias tó hólól soha nem érintet pálmadilljét lehet látni és egy reggelen egy behavazott autóra szállhat fel az ember Jeruzsálemben, hogy egy óra múlva 1200 méterrel mélyebben a Holttenger 25 fokban vízében fürdőjön meg. Mert itt, az óceáni nyugat és a pusztás kelet közötti magas víz-válalásion fekvő Jeruzsálemben Palesztina két világa: a Földközi tenger és Belső-Ázsia életformái olyan erősen ütköznek össze, hogy az Olajfák hegyén (Har Nazetim) vonuló ut két szélén néhány száz méternyi távolságra egymástól két különböző éghajlat, két geológiai formáció és két különböző biológiai világ van.

Es ennek a hegynek a hátán, Szkopuszának hívják, mert ósidők óta kiátohegye az országának, áll a Héber Egyetem.

ról, a hárfapengető. A dráma tulajdonképeni aralmát az a néhány nap képezi, amikor Saul d. osósége elhalványodott és Dávid a trónra szállott. De ez a történet olyan kéretekben van széttagítva, amely olyan széles min: a zsidóság történelme. A zsidó történet a darab epizód-figuráin keresztül és a nyolcvan szereplő, aki feltűnik és elmarad egy-egy szilárd építő kő e királyi sors monumentális építményéhez. Buber nagyhírű bibliafordításáról mondják, hogy igazán csak akkor érvényesül, ha mellé tartjuk az eredeti héber szöveget. Richard Beer-Hoffmann új művének szépsége is akkor érvényesül igazán, ha magunk elé hálucónáljuk az egész bibliai hőskort, minden történelmével együtt. Ez a mű, mint minden dráma, pszichológiai jellemábrázolásnak indult. De a szerző féltékenyen vigyáz arra, hogy a korfesto momentumok a legpontosabbak legyenek, megfelelő jenek az archeológiai kutatások eredményeinek. Ebből is látszik, hogy a mű Dávidon keresztül hibálatlan kor-történelem is kíván lenni.

Dávid és kortársai a dráma prologusában Izrael nemzetségeinek hordozóivá válnak. Prologus voltaképpen nem más, mint felolvasása Ruth könyvének, amelynek gondolat során a szerző nem sokat változtat, csak költői képzelet színes vizóival, az aranykalásztengerre, Beth Lechem holdfénybe szikázó halmaival egészíti ki és eleveníti meg. A százéves Ruth, aki több ízben előfordul a műben, szimbólikus jelentőségre tesz szert. Ő ad tanácsot Dávidnak a dönés helyén az órájában. Dávid, a forradalmár, számított a filiszteusok királyának szolgálatába lép. Az utolsó felvonás, hogy saját népe ellen fogjon fegyvert, a király ellen vezesse a sereget, aki száműzte őt és még mindig szeret. Firzése nek homályos gyöbarában az őskor intelmé hangosodik fel: "Légy hű! Es már tudja, hogy hűnek kell lenni magának is, ha ezét nagy áldozatot kell hozni." Királyi korona várna reá Hebronban, de nem habozik, egyedül rendeli magát első filiszteusok akaratának. Az utolsó pillanatban megsegíti az Is-en. A filiszteusok királya bizalmatlan vele szemben — ezt a bizalmatlanságot Dávid a öröm kitörő sikolyával fogadja — a filiszteus elűzi magától Dávid visszasodródik népe poraiba. Vegre szabad, cselekedhet belátása szerint. Most meghal szere'tt felesége, Machah, a királyleány. Vad fájdalomban Dávid mindent el akar venni magától, ami eddig vonzotta és a magányosságba akar visszavonulni. Semmi nem beszélés, szülőföldjének hívó szavata tudják visszatartani elhatározásától. Es meg-megjelenik utolsó ízben is Ruth. A késő unoka előtt most őszörz válik nyilvánvalóvá, hogy miben is áll tulajdonképpen "kiválás" volt. Most azután végérvényesen elhatározza, hogy a súlyos korona terhét magára veszi.

Dal a hűségről — így lehetne leginkább néhány szóval jelezni a megragadó színdarabot. A hűség jelképe a magányos endé asszony — milyen mesteri tóllal varázsozott át Beer-Hoffmann az endori hírhedt boszorkát, aki csak a sírokra, virágzó fáira és aggot, vak kutyájára vigyáz. A hűség jelképe a tizenegy éves Uriah és hű a stüvölvény, Juda "szent tavasza". A hűség, zsidó hűség gyönyörű allegóriája ez a könyv.

NAHALAL

Az úton találkoztunk egy benszilóttel. Megszólítottuk: — Öreg, mik ezek a romok? — Egy tönkrement falu romjai. — Milyen falu volt itt? — Németek kolóniája. — S hol vannak? — Elpusztultak. — Emékszel a kolóniára? — Gyermekekomban történt. — Es azóta emberfia nem lakott itt? — De. Arabfalu volt. — S hová lett? — Elpusztult. — Es az emberek hová lettek? — Elpusztultak mind. — Mind egy szálig... Az öreg tovább állt. Meghaltak... Vajjon erősebbek leszünk, mint ők? Felmentünk egy magaslatra. Régi kőveken jártunk, eső mosta sziklák, lábunk alatt kővek, kővek... Mit jelentean ez? Kő, kő... Temetőbe jártunk. Száz egymás mellett. — Halál! — mondta valaki. — Lenn a völgyben hívott bennünket a császár. — Itt meg'eleszünk — mondta valaki. A harmadik elővett ceruzát és papírt tervezni kezdett... Nahalal. (S. Dávid)

A ZSIDÓ ASSZONYT
kiadja az erdélyi WIZO tímszoarai központja
Piața Asanesti 4.

PHILIPS
INGELEN
R. C. A.
STANDARD
r á d
Constructio
Piața Unirii 31.

— Szigorú rendparancsok. Varsóból jelentenek és főiskolák tanácsa nem tűrik a radikális diákgalmát és nem engedik iskolai hallgatók számára elkülönített padokat jelölt egyetem rektora kihívás legszigorúbb fegyelmi megtorolni az ilyen kitér.

— Fogynak az elem angol iskolaorvosok jelen si mária már a középiskolákat is hatalmába elemi- és középiskolák harmadrészt azt mond a tejét, kétharmadrészt hogy azért nem kell nézástól és vigyáz a „vo-

— Két hét múlva leszállja. Ez a szezonmég előzetes jelentés Cluj-déleknek is, ahonnan most nyos család jelentkezett jelek nem csinálnak, úgy a fog jelenteni látogatni és erkölcsi siker tek akiket az estélyből fő Cluj és a vidék legjobb várt mulatságot nyujta mint a jó társaság érde mert elsőrangú könyv tenni, egyszerű fiatalok megtalálják, amit találni emellett a játékon cél az csak természetes, mert a mulatozásnak az

— Gyilkos esküdés. O kanadai Regina város szíves után, csuklás éves farmer. A szerencs rohamot kapott, amely e kadatlan. Szíve nem megerőltetést.

— Meghalt Földes Abr tizenöt év óta Cluj város telenül szimpatikus alak szellemes, sokszor kes Földes bácsi. A keserűség rúség volt, melyről jö benne, elveszett boldogságonna szegény Földes deni magának, amin hogy ötvennégy esztendő — hűlámzása a virágos, vé és a fürgeteges időszakra a borulat a napsugárnál. dista indult el életpályájá neves rabbiának jesiváján ga ommal, de nem maradt nívós városi életre vágyó tanítóképző in'ézetbe. K és Déri tanácsnok segítségében kapott állást, majd községi iskolájának vezetője. A legkiegyensúlyozottabb A forradalmak azonban a tek Magyarországon és a a gyűlölet hullámai kis munka poszjáról. Hazai déglős lett. Kedélyének lényének megfelelő munk ez, de a változó gazdaság nem tudott állandósulni Clujra. Egy időben a amikor a város fokozódó igazodva, nagyvárosivá f és a kávéházat. Aztán az hogy a hotel szép renes (.Megfelel egy kisebb fe mének" — ez volt a mond Igly jött létre Földes bácsi — sok akadályokon át — e város egyik legkellemes művészetet és kultúrát ist nappal ezeltő kórházba k órára hanyaróttak életé este killehte jószágok leké gar sorsa és végzete árad két szívébe zárta minden

HIREK

**PHILIPS
INGELEN
R. C. A.
STANDARD**

rádiók

Constructio
Piata Unirii 31. Telefon : 83.

— Szigorú rendparancs a lengyel egyetemeken. Varsóból jelentik: A lengyel egyetemek és főiskolák tanácsai elhatározták, hogy nem tűrik a radikális diákok erőszakos mozgalmát és nem engedik meg, hogy a zsidó főiskolai hallgatók számára a tanteremben elkülönített padokat jelöljenek ki. A varsói egyetem rektora kihirdette, hogy ezentúl a legszigorúbb fegyelmi büntetésekkel fogja megtorolni az ilyen kilengéseket.

— Fogykúra az elemista leányok közt. Az angol iskolaorvosok jelentése szerint a fogyási mániák már a középiskolás, sőt elemista kislányokat is hatalmába kerítette. Az angol elemi- és középiskolákban tudvalevően naponta egy-egy pohár tej jár hivatalból minden tanulónak. 67.000 angol elemistaleány rendszeresen vizuálta a tejet. Egyhármadrészt ezt mondta, hogy nem szereti a tejet, kétharmadrészt viszont bevallotta, hogy azért nem kell neki tej, mert fél a hi-zástól és vigyáz a „vonalaira”.

— Két hét múlva lesz a cluji zsidókörház hálya. Ez a szezonmegnyitó est egyszerre a főszereplőt Cluj városának és a vidéknek is, ahonnan mos: is nagyon sok lényos család jelentkezett meghívóért és ha a jelek nem csainak, úgy ez a bál ismét rekordot fog jelenteni látogatottság, jókedv, anyagi és erkölcsi siker tekintetében. Azoknak, akiket az estélyből főképp a tánc érdekli, Cluj és a vidék legjobb táncosai fogják a vért mulatságot nyújtani, akiket azonban, mint a jó társaság érdekli, azokat a közismert elsőrangú konyha fogja most is kielégíteni, egyszóval fiatalok és idősebbek, mind megtalálják, amit találni óhajtanak. Hogy emellett a jótékony cél is szép hasznót huz, az csak természetes, mert hiszen a mai időkben a mulatozásnak az igazi jögcime.

— Gyilkos csuklás. Ontarióból jelentik: A kanadai Regina város kórházában egyheti szenvedés után, csuklásban meghalt egy 68 éves farmer. A szerencsétlen ember csuklási rohamot kapott, amely egy héttig tartott szakadatlan. Szíve nem bírta ki a rettenetes megerőltetést.

— Meghalt Földes Abrahám. Ő is meghalt, tizenöt év óta Cluj városának érdeke, végtelemül szimpatikus a kákj; a kedves, agilis, szelemes, sokszor keserű, sokszor derűs Földes bácsi. A keserűség nem ideges keserűség volt, mélyről jövő fájdalom rezgett benne, elveszett boldogság, amit szeretett volna szegény Földes Abrahám visszaküldeni magának, amin hogy egész éle — az ötvennégy esztendő — csupa küzdés volt, hullámzása a virágos, verőfényes mezőknek és a forogtatos idősoknak. Több volt benne a borulat a napsugárnál. Mint fiatal talmudista indult el életpályájára. Erdély néhány neves rabbijának jesiváján tanult elkes szorgommal, de nem maradt meg ezen a sikon, nívó városi életre vágott, Pestre ment, a tanítóképző intézetbe. Kitiünthez elvégzett és Déri tanácsnok segítségével fővárosi iskolában kapott állást, majd a zsidólakta Óbuda közösi iskolájának vezetője lett, ahol a legkiegyensúlyozottabb életet remélhette. A forradalom azonban „kurzust” teremtett Magyarországon és a kitünő pedagógust a gyűlölet hullámai kisodorták a nyugodt munka posztjáról. Hazajött Erdélybe. Vendégios lett. Kedélyének, barátságos, finom lényének megfelelő munkaterület lett volna ez, de a változó gazdasági viszonyok miatt nem tudott állandósulni. Vidékről bejött Clujra. Egy időben a „Newyorkot” bérelte, amikor a város fokozódó idegenforgalmához igazodva, nagyvárosiá fejlesztette a hotel-t és kávéházat. Aztán az az ötlele támadt, hogy a hotel szép reneszánsz étterméből („Megfelel egy kisebb fejedelemség trónteremének” — ez volt a mondása) klubot csinált. Így jött létre Földes bácsi kezdeményezésére — sok akadályokon át — az Újságíró Klub, a város egyik legkellemebb, legmelegebb, művészetet és kultúrát istápoló otthona. Pár nappal ezelőtt kórházba került, ahol óráról órára hanyatlott életéről, míg pönteken este kilelte a jószágok lelkét. A mai zsidó polgár sorsa és végzete árad a halálából. Emlé-két szívbe zárta mindenki, aki ismerle.

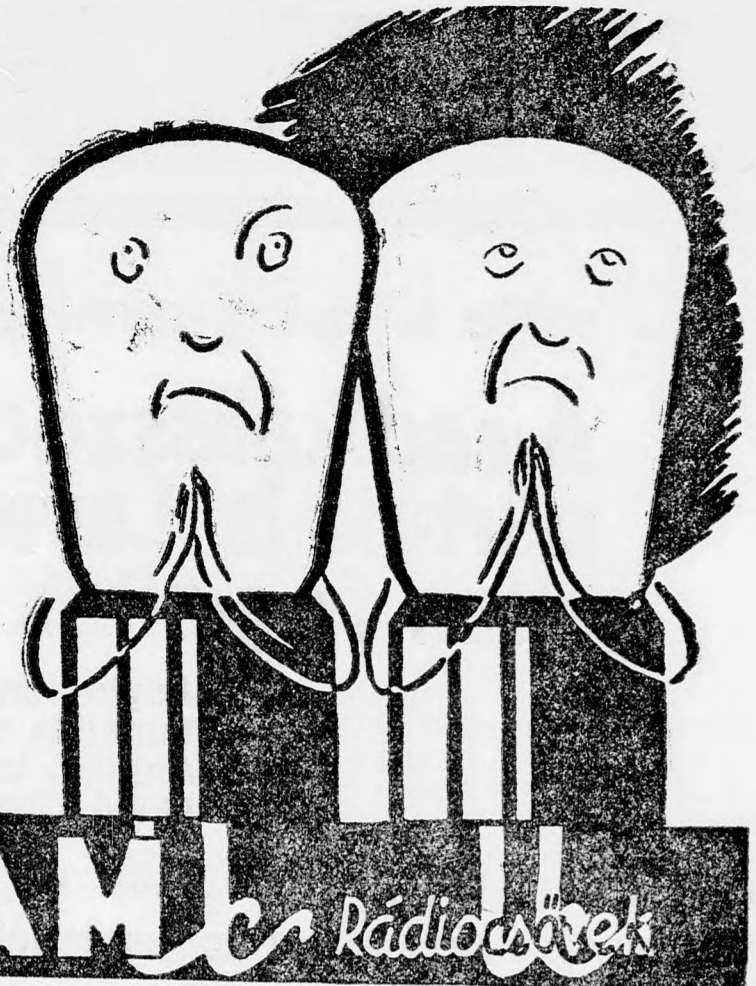
(sz. I.)

Nyugalomért esedezünk...

Eleget dolgoztunk már, kiadtuk utolsó erőnket. Mégis dolgozni vagyunk kénytelenek, ahelyett hogy új, életerős „TUNGSRAM” csöveket tennének helyünkre, amelyektől a készülék életerőre kap.

JOBB VÉTELT BIZTOSITANAK A

TUNGSRAM Rádiócsövek

— Száz év múlva Angliának négyemillió lakosa lesz? Az angol királyi statisztikai hivatal kiadta dr Charlesnek, a londoni egyetem társadaloméleti intézete tanárának tanulmányát, amely megállapítja, hogy Angliát az aacsony születési arány miatt énéptelesen fenyegeti. Huszonöt év múlva a születési arány ezrenként hatra esik majd. Ötven év múlva Anglia lakossága 25 millió és száz év múlva négyemillió, azaz a jelenleginek egytizede lesz.

— 200 éves majom feltalta egy afrikai város baromfitelepét. Londonból jelentik: Mauritáni városkát (Bechuanak földje) 200 évesétől felbőszült pávián rohanta meg. A majomsereg végigszáguldott a főútcán s a járókelők hanyattholtek menekültek. Végül egy nagy baromfitelep lettek el s öt perc alatt nem hagytak egyetlen darab élő szárnyast sem. A hatalmas lakoma után visszavonultak erdőjükkbe.

Közkívánatra prolongálva. Film még ilyen sikert nem aratott! Egy igazi világláger!

CIGÁNYBÁRO

Jókai Mór örökbecsű regénye filmen.

Újévkor: KÉK DUNA. Brigitte Helm, Joseph Schildkraut és Alfred Rada cigányzenekarával. Zeneje: Liszt Ferenc műveiből összeállítva.

— A négus egy napja. Addis Abebából írják: Hailé Szelasszié éle e nem csupa kényelem, leglábbis ezt bizonyítja napirendje, amelyet kinos pontossággal tart be. Naponta négy és öt óra között kel fel, reggel öt órakor már győnta öját fogadja, aki nemcsak lelki tanácsokkal látja el a „királyok királyát”, hanem személyi tanácsadó és barát is egyuttal, akivel a négus minden reggel közel egyórás megbeszélést folytat. Hat óráól nyolc óráig a négus a magánügyeivel foglalkozik. Ilyenkor mondja tollba leveleit, olvassa el az újságokat és folyóiratokat. Mindenről tájékozott akar lenni és ezért a legküönbözőbb tárgyú könyveket veszi kezébe. Amikor például a repülést meghonosította országában, előzőleg egy egész könyvtárra való könyvet olvasott át a repülésről. Nyolc óra körül megszakítja az olvasást és fogadja személyi titkárait, akiknek kidőja a napi munkát. Főbb állami hivatalnokaival és miniszterekkel kilenc óra körül tart megbeszélést. Amig a referálások tartanak, a négus lába körül földre helyezett vánkosokon ülnek az irnokok. Ha referálás közben a négus döntést hoz, akkor azt rögtön tolbamondja és aláírja. Pontban tizenkét órakor a régi várban gyűlvővés jelzi a delet, ekkor a négus átvonul magánlakosályaiba, ahol tovább folytatja legfőbb udvari hivatalnokaival a tanácskozásokat. Az ebéd ideje nincs pontosan meghatározva, a négus akkor ebédel, amikor tárgyaáseit befejezte. Délután három körül újra megjelennek hivatalnokai, akiknek jelentést kell tenniük, hogyan intézték el az aznapi munkát. A délutáni tárgyalások hosszúra húzódnak, mivel a négus minden ügyben a legpróbb részletig tájékozottat kíván. Nem tűri, hogy bármi is tudta nélkül történjék. Este nyolc órakor vacsorázik Hailé Szelasszié s a legutóbbi időben vacsoráját mindig egyedül fogyasztja el. Vacsora után rádiót meghallgatja a külföldi politikai híreket, majd lefekszik. Rendesen öt órát alszik. Kora reggel aztán fogadja győntetőját és ezzel ismét megkezdődik a „királyok királyának” egyhangu napi robotja.

— Véres harcokat jósol 1936-ra egy párizsi csillagjós. Párizsból jelentik: A „Petit Journal” közlése szerint Nora Christian asszony, a legismertebb párizsi csillagjósok egyike az 1936. évre szótó jóslatát. Erről az esztendőről nem mond sok jót. Noha az új év Jupiter jegyében áll és ez magábanvéve kitünő dolog, más asztrológiai tényezők elensúlyozzák Jupiter jótéví befolyását. Az 1936. évet Nora Christina asszony szerint mindenfajta zavarok, összeütközések, véres harcok jellemzik. A legkedvezőlenebb hónapok a február, augusztus, szeptember és október. Az olasz—abesszin viszály még sokáig eltart és nehezen fog rendeződni. Egy európai udvar gyszba fog borulni. Több államférfit veszedelem fenyeget majd. Franciaországban és Spanyolországban viharos választások fogják nyugtalanítani a közvéleményt. Némiképpen vigasztaló, hogy a legrosszabbtól, a világháborútól 1936-ban még nem kell tartani.

— Titulesen külügyminiszter és a Magyar Kiszáda Párt felvették az összeköttetést; Dr Papp Endre brasovi ügyvédet három évi fegyházra ítélte a törvényszék; öt darab ötezer lejes utja Gyergyótól Mordára-Ciucig; Jósika János bárót 70 ezer lejes kaució-sikkasztás miatt feljelentették a bíróságnál; Tabéry Géza nem kap pesti vizumot; Balogh Arturt nem jelölik többé szenátornak; Tőkés Ernő bucaresti esperes eltűnésének kulisszatitkái; A Somes völgyében három falu vereszik a papjával; Ujabb veszedelem fenyegeti Gherlát; Mekka püspökötől kérnek segítséget a református tanítók; Satumaren megtunták a rasekolt; A Cota és a gheriai Mercur gyanus tranzakciója; A carei táncfenomen; Gyergyói fás esete a kalauzai — és sok egyéb kitünő cikket közöl az Erdélyi Futár friss száma. Szögyényi Kiss Endre lapja minden újságkioszkban kapható. Az Erdélyi Futár ára 20.— lej. Kiadóhivatala Cluj, Strada Berde 2.

— Az Indiába repülő angol repülőgépek nem szállnak le Olaszországban. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint az olaszországi magas beindának következtében a Nagybritannia és India, valamint Ausztrália között közlekedő angol repülőgépek további intézkedésig nem kötnék ki Brindisiben, hanem Athénben vagy Korfuban vesznek fel územanyagot.

— Agyvértdulás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával által igen sokszor gyorsan megszűnő tünetek. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székszorulás és az emésztőcsatornán át történő mérgeződés mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi.

— A cluji kereskedőknek fontos határozata. Minden kereskedőnek szerepelnie kell Cluj kalauzában a Patria ünnepi számában! Mindenki van az életben egy érdekes élménye, amiről beszámol majd a cluji lapnak ez külön kiadása. Kérjen bővebb tájékoztatást erről a rendkívül érdekes cluji kalauzról a „Patria” szerkesztőségében vagy a „Memento” hírdetési irodában, Str. Regina Maria No 16.

— Gyermek-táncdelután a Vivó Klubban. Ötletes szórakozásról gondoskodik a Haggibbor Kfar Makabi-teák rendező bizottsága a vakációzó gyermekek számára. Táncos teadélután rendez a rendezőbizottság f. hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor a Vivó Klubban, kizárólag fiatal leánykák és fiuk számára. Az iskolaév fardalmait pihenő gyermekek számára kedves vakációi meglepetés lesz ez bizonyára, éppen azért a rendezőbizottság minden tekintetben gondoskodni fog arról, hogy a fiatalok jól érezzék majd magukat. A programban szerepelnek Mózes Jenő vivómester és tanítványai, továbbá Berger Katika, Klein Zicuka, Blau Ariane, Salamon Emil, tánc- és énekszámokkal. Ezenkívül szépségverseny, szepentin- és konfetti-csata is lesz. Este kilenc órakor feűtték részére táncos-teaestély.

UJ KELET Legújabb hírek

Győzelme esetén is csak pyrrhusi győzelmet arathat Laval

A radikálisszocialisták és a mérsékelt pártok is Laval olaszbarát politikája ellen foglaltak állást

Angliában jó hatást tett Laval kijelentése, mely szerint támadás esetén Franciaország teljes mértékben támogatja Angliát. Leon Blum, Delbos és Reynaud éles támadásai Laval külpolitikája ellen

A szónokok többsége határozott angol- és szovjetbarát orientációt követelt és a népszövetségi alapokmány feltétlen respektálását Olaszországgal szemben

Párizs, december 28. Közöltük Laval tegnapi beszédének első részét. A francia miniszterelnök beszédének további részében, mely a baloldali pártok körében nagy vihart keltett, elsősorban az angol-francia együttműködés fontosságát Európa biztonságára nézve hangsúlyozta, majd kijelentette, hogy nem sajnálja a történet kezdeményezését, mert annak célja a konfliktus elsimítása volt. Ha nem sikerült, úgy újabb kísérleteket kell tenni és ha is eredménytelenek maradnak, akkor sem szabad elcsüggedni.

Lázás és fardadhatatlan munkával fogok dolgozni — fejezte be beszédét Laval, — akármilyen történetik majd, a béke megmentéséért.

A miniszterelnök beszédét a jobboldal, a centrum és a mérsékelt baloldal élénk ovációkkal fogadta.

Ezután Leon Blum, a szocialisták vezére beszélt, aki azzal vádolta Lavalt, hogy személyi váltót csinált az abesszin-olasz konfliktusból. Ha sikerült volna, — nagy lett volna a dicsősége, de miután nem sikerült, viselnie kell a balsiker következményeit. — Nem engedjük meg Lavalnak, hogy birtokába vegye ezt a szót: Béke! A béke politika a mi műünk. A diktatura háborút jelent.

Ezután hibáztatja a kormányt azért, hogy eljárásával kétséget keltett, vajjon Franciaország tényleg hű-e a népszövetségi alapszerződés irányában. Beszél Németország fegyverkezéséről, amelynek kockázatával szemben nem támaszkodhatik Franciaország Olaszországra.

Csak Szovjetország és Anglia fenntartás nélküli segítségével garantálhatja Franciaország biztonságának megmentését.

Blum, akit gyakran szakítottak félbe a jobboldali képviselők, úgyhogy több ízben az elnöknek kellett a rendet helyreállítania, végül bizalmatlansági indítványt tett Laval ellen.

Ezután Taittinger, a republikánus szövetség parlamenti vezére beszélt, aki ismert jobboldali politikus. Ahhoz, hogy a szankciókat alkalmazni lehessen, mozgósítani kellene. Nem vállalhatjuk magunkra ezt a felelősséget — mondotta.

Mély érdeklődést váltott ki Yvon Delbos-nak, a radikálisszocialisták parlamenti vezérének a beszéde.

Miután rámutatott arra, hogy mindaddig Franciaországnak tradícionális politikája volt a Népszövetség alapszerződésének védelme. Delbos megállapítja, hogy Laval eltávolodott ettől a tradíciótól.

A francia politika nem irányulhat senki ellen, de karakterét a Népszövetségi paktumhoz való hűség kell, hogy megadja.

Miután Laval nem követte ezt a politikát — fejezte be beszédét Delbos

— pártom nem nyújthatja többé az ő részére bizalmát.

Ezután Paul Reynaud beszélt, aki szerint a támadó Olaszország és a népszövetségi paktumhoz ragaszkodó Anglia között Franciaország nem választhat mást, mint Angliát.

Mi Anglia mellett vagyunk a Népszövetségért és a kollektív biztonságért!

Reynaud beszéde közben a baloldali képviselők kórusban kiáltották Laval felé:

— „Lemondani, lemondani!”

Tíz perc szünet után este 9 órakor beszéltek még Maxence köztársasági szocialista a kormányt ellen és Thellier a kormány mellett, majd a kommunista Arpi és a pártokivüli Stern.

A vitát ezután megszakították és annak folytatását szombat délelőttre tűzték ki.

Kedvesőtlen volt az atmoszféra Laval körül

Párizs, december 28. (Rador.) A sajtó szerint Laval tegnapi beszéde igen mély hatást keltett. A tegnapi nap még sem volt kedvező a kormányra nézve. Paul Reynaud interpellációja csalódást keltett a mérsékeltelnél és a jobboldalnál is. Általában mégis azt hiszik, hogy Laval ma többséget kap. Nehéz ugyan a szavazás eredményét megjósolni, mert ma újabb felszólalások és összecsapások lesznek, amelyek még az utolsó pillanatban is döntően hathatnak. Mindenesetre,

ha győz is a kormány, győzelme nagyon veszedelmes lesz ránézve.

A legnagyobb veszedelmet Reynaud jelenti. Az Echo de Paris szerint Laval őszinte volt, de Reynaud beszéde gyilkos hatású. Az Ami Peuple szerint, ha Franciaországban ma este a káosz kezdődik el, úgy ezért Reynaud viseli a felelősséget. A La République szerint, ha tegnap szavaztak volna, az eredmény biztos lett volna, annál bizonytalanabb a mai szavazás. A Populaire szerint tegnap is megbukott volna Laval.

Ma reggeli számában az Echo de Paris óva int a Laval-kormányt leszárvatásától. Kormánybukás a külpolitika irányvonalának megváltoztatását jelentené és ez mozgósítást és háborút vonna maga után Olaszországgal szemben. Ennek kockázatát Franciaország nem vállalhatja.

A szombati vita kezdete

Párizs, december 28. (Rador.) Ma reggel 9 órakor folytatták a kamara külpolitikai vitáját. Pezet néppárti demokrata emlékeztetett arra, hogy a népszövetségi alapokmány eddig az összes kormányok számára a francia diplomácia megingathatatlan rendszabályát képezte. Szüntelesség csak ezt mondhatjuk a genfi nemzeteknek: harcoljatok értünk, ha megtámadnak bennünket, mert mi is harcolni

fogunk mellettetek, ha megtámadnak benneteket. Ha valaki Franciaországban támadást intézne a népszövetségi alapokmány ellen és azt szükségtelenség nyilvánítaná, elvesztenék a szövetségeseink támogatása adta biztonságot és ha kétség férkőzne szövetségeseink lelkébe, veszélyeztetnénk az általános biztonságot.

London, december 28. (Rador.) Lavalnak a francia kamarában tett kijelentése, hogy olasz támadás esetén Angliát Franciaország teljes mértékben segíteni fogja, kitűnő benyomást keltett. Ez a kijelentés hivatva lesz minden ellentétet kiküszöbölőni a két állam diplomáciája között.

Párizs, december 28. A francia kamara ülésének folytatása során Pezet után Grandmaison függetlenpárti szólalt fel a londoni tengerészeti konferencia sikerének fontosságát hangoztatva. Vallat független csodálkozik, hogy akik megszavazták a Briand-Kellog paktumot, amely minden háborút törvénytelennek minősít, kijelentik, hogy részt akarnak venni mindennemű háboruban.

Cot volt miniszter, mint a Kellog-Briand paktum volt előadója kijelentette, hogy lemond a háborúról, de ez nem vehet akadályt a kölcsönös biztonság útjára.

Vallat után, 10.15 órakor az interpellációk sorát lezárták. 25 perc szünet után Bouisson elnök felolvasta az eléje terjesztett határozati javaslatokat, amelyeknek szerzői: Delbos, Cot és Campinchi, illetve Chapdelaine és Telliér.

Az első határozati javaslat így szól: „Sajnálkozva afelett, hogy a kormány nem adott határozottabb áttekintést a Franciaország által 1919 óta, a jelen és jövő békéje gondjától áthatott politikáról, elsősorban a Népszövetséghez kötött biztonság fenntartása ügyében, elutasít minden eltérést ettől az állásponttól.”

A második határozati javaslat így hangzik:

„Híven a legnemesebb francia tradícióhoz és hozzájárulva a kormány nyilatkozataihoz, a kamara bizalmát nyilvánítja a kormány iránt, hogy a népszövetségi

RHEUMA

köszvény és idegfájdalmak ideális gyógyszere a TOGAL

A TOGAL-t elismert zserencés összetételébenél fogva — a mi nagyon fontos — érzékeny emberek is jól írják. E hatásában támogatja a TOGAL egyik alkotórésze, a CHININ is, mely zsin-fájdalomcsillapító és a szövetekre erősítő (tonizáló) hatással bír. TOGAL erős nyugtató és bakteriumölő és megvan az a kiváló képessége, hogy a kórokozó anyagokat a szervezetből gyorsan kiküszöbölje.

A Laval-kormány sorsdöntő órái

alapotmágy tiszteltben tartása mellett a nemzetközi békéltető és megegyezési politika folytatható legyen és elutasít minden hozzáfűzést.”

Róma, december 28. (Rador.) Olasz politikai körökben élénk érdeklődéssel követik a párizsi külpolitikai vitát. A reggeli lapok majdnem szórószert közlik Laval nyilatkozatát és dacára a kommentárok hányának s a hivatalos körök által tanúsított tartózkodó magatartásnak, nyilvánvaló, hogy az olasz közvélemény Laval sikerét kívánja. A párizsi javaslatok csődje után Olaszország részéről a sajtóban és diplomáciai uton nagy erőfeszítéseket tettek, hogy a fasista kormány felelősségét csökkentse és talán, ha Olaszország megadta volna válaszáat, az nem lett volna negatív. Mindenesetre most elkerülnek minden olyan gesztust, vagy szót, ami esetleges újabb békéltető kísérletet kompromittálhatna.

Lakjon Budapest szívében!
Merano szálloda
IV. Bécsi-ucca 2.
Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
Kitűnően felszerelt ocsó szobák, elsőrendű konyha.
Uj társashelyiségek!
Központ fités. — Hideg-meleg fűtőrendszer. Liftszállítás le és fel. — Panziórendszer.

A nankingi kínai kormány meghívást intézett a japán kormányhoz kéthatalmi eszmecserére

London, december 28. Tokióban a kínai ügyvivő megjelent a japán külügyminiszter helyettese előtt s a nankingi kormány képviselőiben meghívást intézett a japán kormányhoz Nankingban tartandó kéthatalmi eszmecserére, amelyen a két ország közötti összes függő kérdéseket megvitátnák és békés megegyezéssel meg

oldáshoz is juttatnák. Japán részről azzal a feltétellel fogadták el a meghívást, hogy együttműködést lehet teremteni az észak-kínai kérdésben a kitűzött célok elérése irányában.

CENZURAT

Magyar postai engedély No. 224713/929.
10. Telefon: 8-61.
Havonta 110, negy-
évre 600, egészévre
1000. (Hármas: havonta
félévre 12, egészévre
24.)
Cikkünk díjazás szán-
tására az erdélyi és
délkelet magyar politikai
Cikkeink utányomását
és megjelölésével en-

Csehszlovákiában

A prágai törvényszék iratban kéri a cseh paria-
nok fasiszta képviselői
függesztését.

Mi történt?
A bíróság megállapítás
vezetője vétett az államv-
a büntetőtörvénykönyv 3.
litékai gyűlésekről szóló
paragrafusai ellen.

A parlamenthez intéze-
kolással támaszta alá a
gesztésre vonatkozó ké-
Egy fasiszta gyűlésen
tást tett a régi ausztriai
demokratikus Csehszlová-
a halgatóságban igyekvő
mokratikus köztársasági
ben ellenséges érzületeke-
állam ellen izgatva a lak-
A parlament teljesített

Az ügyet bizottságnak
megerősítette a bíróság
Gajda mentelmi jogát
Ez történik az alkot-
cseh köztársaságban, am-
ham és a nemzet érdekeit
tartam minden a jelen-
leni izgatást.

Nálunk adva van egy
en-téle rendkívény, ame-
rális kormány Duca me-
kamvédelmi törvényre
van a büntetőtörvénykö-
ságyban szankcionálja az
gatást és adva van az alk-
határozza az ország den-
ját. Es adva van végül
cenzura, amelyek fokozó
hivatva öröködni e törvén-
rend fölött.

Előfordult-e egyetlen es-
ség elé állítottak volna
oldalról támadt reá az o-
tikai berendezkedésére és
Vajjon a cenzura
a szinte napról-napra
sajtótermékeket abban, h-
stilisztikai erőszakosságok
je a belső rend átalakítol-

Ezzel szemben a eluji
viddel előzőtt marasztalt
professzort, aki vette ma
hogy szembeszálljon a
lenlegi román államformá-
kel.

A konklúzió világos és
lesleges.

Paul Bourget

Szombaton temették el
egész művész- és politikai
véte mellett — Paul B-
francia regényirodalom
reprezentánsát.

A romantikus, naturalis-
cia regényírók kiváló ké-
Bourget egy új regénytel
az analitikus regényét. E
konfliktusai nem a külső
küzdelem adottságaiból
lélek szféráiban, a lelki
világában játszódnak le.

A polgárság és a halód-
rácia fájdalmas haldoklás
a zseniális regényíró s
agóniában ő maga is érde-
gát: egész bealítótságá-
erények, a nagy individú-
szállott síkra.

Ez a beállítottág törv-
maga után az író politikai
határozottan jobboldali,
reakciós volt.

Művészi és emberi nagy-
műsem vont le. Mint igaz-
oldal beállítottságában is
nista gondolat- és érzésvilá-
dását. A fajelmélet zav-
mindvégig örizkedett s mi-
likus, hitt az emberek faj-
lőségében, az emberi szel-
sérthetlenségében.

Paul Bourget 1852. ben
ban. Anyja lotharingiai né-
francia. Ő maga tanári pály-

IMEDIA L'OREAL Párizsi cég HAJFESTÉK-je
a legököltelesebb és itmény
Minden drogeriában és jobb női fodrásznál kapható!